

Kärdi farmis avati noorkarjalaut

OÜ Kaisma Kärdi farmis avati 15. jaanuaril noorkarjalaut 303 loomale, läga- ja silohoidlad. Ehitustööd läksid maksma 1,3 miljonit eurot ja ehitas OÜ Vormsi Ehitusmeistrid. Investeeringut toetas põllumajanduse registrite ja informatsiooni amet (PRIA).

Neli hiiglaslikku kõrget ja ümara kujuga betonehitist mahutavad kogu farmis tekki- ja vastavad igati järjest karmistuvatele keskkonnanõuetele. Uude silohoidlasse võib talletada kuni 2400 tonni talvesööta. Läbi „betoonlinnaku“ viib tee uue noorkarjalauda juurde. Uhke kõrge ehitist annab paremad elutingimused noorloomadele

ja tekkiva vaba ruumi arvel kõrval oleva suurfarmi 440-pealisele lüpsikarjale ning võimaldab nende arvu suurendada. Hoone on projekteeritud nii, et hiljem oleks seda võimalik veel 200 noorlooma koha võrra laiendada. Avamispäeval tutvustas OÜ Kaisma nõukogu esimees **Tarmo Lehist** külalistele ja koostööpartneritele farmi, jagas headele abilistele tänumeeneid ja rääkis tulevikuplaanidest. Põhiraskus kompleksi valmimisel oli OÜ Kaisma juhataja **Ly Kivikase**, farmi juhi **Peep Tinni** ja Vormsi Ehitusmeistrid tegevjuhi **Eero Ulmi** õlgadel. Häid sõnu lausus maaelu edendajatele Põhja-Pärnumaa vallavanem **Jane Mets**,

Uute rajatiste ehitamise võtmeisikud Ly Kivikas, Eero Ulm ja Tarmo Lehist avamispäeval vastvalminud noorkarjalaudas.

kes tunnistas, et on põlise linlasena farmi avamisel elus esimest korda.

Tarmo Lehist sõnul liitus ta OÜ Kaismaga 10 aastat tagasi eelkõige sellepärast, et tagada ettevõtte tegevuse jätkumine. „Täna on valminud uued ehitised on oluline samm OÜ Kaisma jätkusuutlikkuse tagamisel. Meile on kohalik identiteet ja selle edasi kandmine oluline väärtus. Et inimestel oleks töökohti, põllud oleks haritud ja paljude Kaisma inimeste elutöö säiliks. Sel aastal möödub 70 aastat Kaisma kolhoosi asutamisest. Oleme mingit pidi nende töö jätkajad. Plaanime seda sündmust 20. juulil tähistada, kutsuda kokku

kõik inimesed, kes tunnevad, et on kolhoosi või osühinguga kuidagi seotud. Nõukogude- ja kolhoosiaega suhtutakse erinevate nurkade alt. Peale oma isa lahkumist olen sellele teemale palju mõelnud. Mitu põlvkonda sündis ja elas selles ajas kogu oma elu ilma nende nurkadele mõtlemata. Elu maal oli neil täis tööd, sporti, kultuuri, lõbusid ja muresid.

See oli nende elu, ja täpselt nii peame seda tänapäevalgi võtma,“ rääkis Lehist. „Plaanis on kolhoosiaegsetest vanadest fotodest panna kokku mahukas näitus ja maha pidada üks tore pidu.“

Õie Kuusk

Valleyl on Domotex 2019 edukalt seljataga

Osühing Valley esitles juba kaheksandat korda oma vaibaloomingut Saksamaal Hannoveris toimunud maailma suurimal vaipade ja põrandakatete messil Domotex. Iga aasta jaanuaris toimuvale messile osales tänavu üle 1400 ettevõtte enam kui 60 riigist.

Valley jaoks on Domotexil esinemine oluline, et tugevdada suhteid olemasolevate klientidega ning tutvustada end uutele huvilistele.

„Kollektsioon „Kuidas sünnivad ideed“ koosneb kolmest teosest: põhivaip „Kuidas sünnivad ideed“ (Generating), selle mahedatooniline ja pisut väiksemamööduline analoog „Mavi Rüya“ (Blue Dream) ja Peeter Paani muinasjutust inspireeritud „Lost Boy“. Teemaatika on unenäoline ja fantastiline, abstraktsetest vormidest moodustuvad kohati äratuntavad objektid, mis omakorda värvide mängu ja taustavooga kokku sulanduvad. Kui vaip „Kuidas sünnivad ideed“ kujutab endast rahutut unenägu, milles päevamuljed segunevad ja ajukäärudes omale kohta otsivad, siis vaip „Mavi Rüya“ kujutab rahulikumat, uusi ideid genereerivat unenägu, kus päeval kogutud inspiratsioonikillud on oma koha juba leidnud. Kolmandal vaibal „Lost Boy“ on kujutatud öist taevakeha müstiliste kooruvate kihtide vahel, sümboliseerides ööd kui puhkeaja ja loomingu jaoks hädavajalikku perioodi, mil mõttel on vaba käik kogu ilma avarustes rännata,“ selgitab ekspositsiooni autor **Ruth Vassel** oma tänavust vaipadesse kootud loomingut.

Õie Kuusk

Tänavu oli delegatsiooni koosseisus lisaks tavapärasele kaheksa töötajat tootmisest. Ekspositsioon messiboksis.

• Kokkuvõtte volikogu istungitest

Vallavolikogu jaanuarikuine istung toimus 23. jaanuaril 2019 Pärnu-Jaagupi Põhikoolis. Enne istungi algust tutvustas kooli direktor Katrin Uutsalu värskelt renoveeritud koolimaja.

- **Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta eelarve**, mille põhitegevuse tulud 12 707 021 eurot, põhitegevuse kulud 11 932 941 eurot, investeerimistegevus 1 762 544 eurot, finantseerimistegevus 461 579 eurot, likviidsete varade muutus 526 885 eurot.
- **Otsustati korraldada ümber Põhja-Pärnumaa valla raamatukogud** ning moodustada alates 01.03.2019 Põhja-Pärnumaa Raamatukogu hallatava asutusena.
- **Kinnitati Põhja-Pärnumaa Raamatukogu põhimäärus.**
- **Kinnitati Põhja-Pärnuma valla raamatukogu kasutamise eeskiri.**
- **Otsustati panna avalikkusele tutvumiseks ühinemislepingu muudatus** perioodil 24. jaanuar 2019 kuni 14. veebruar 2019. a.
- **Tuvastati Põhja-Pärnumaa vallas Võidula külas asuvate töökoda-garaaž, ladu ja garaaži peremehetus.**
- **Tuvastati Põhja-Pärnumaa vallas Pärnu-Jaagupi alevis Aia 6 maaüksusel asuva ehitise mõttelise osa suurusega 24,03% peremehetus.**
- **Kehtestati Põhja-Pärnumaa valla erateedel tasuta lumetõrje teostamise kord.**
- Nõustuti Keskkonnaameti eelnõuga YIT Infra Eesti AS maavara kaevandamise loa nr L.MK/323997 alusel kaevandatud Pitsalu liivakarjääri mäeeraldise maa korrastamisprojekti koostamiseks esitatud korrastamistingimustega.
- **Anti luba kinnisasja omandamiseks**, millega lubati OÜ-l TL Agency omandada Põhja-Pärnumaa vallas Sohlu külas asuva Raudsaare I kinnistu osaks olevat Raudsaare põld katastriüksust.
- **Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 14. detsembri 2017 otsust nr 16 „Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kinnitamine“.** Alates 1. veebruarist jääb teenistujate struktuurist välja üks majandusspetsialist ja üks kultuuri- ja sporditööspsialist ning 0,3 koristaja töökohta. Osakondade siseselt jaotatakse tööülesanded ümber olemasolevate teenistujate vahel.
- **Nimetati jaoskonnakomisjonide koosseisud Riigikogu valimiste läbiviimiseks** Põhja-Pärnumaa valla üheksas jaoskonnakomisjonis.

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu I koosseisu 17. istung toimus 19. detsembril 2018. a Vändra Kultuurimaja väikeses saalis.

- **Kiideti heaks Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“.**
- Nõustuti Keskkonnaameti eelnõuga Osauhingule Jür mets maavara kaevandamise loa alusel kaevandatud Lau daru kruusakarjääri korrastamistingimustega.
- **Kiideti heaks AS Mako ja OÜ Tootsi Kommunaal nota riaalselt tõestatud ühinemisleping.** Alates 1. jaanuarist 2019. a on vallas üks tegutsev vee-ettevõtte AS Mako.
- **Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla jäätmehoolduseeskiri.**
- **Muudeti Halinga valla, Tootsi valla, Vändra valla ja Vändra alevi ühinemislepingut.** Ühinemislepingut muudeti nii, et Kadjaste Vabaajakeskus jäeti välja kultuuriasutuste nimekirjast ja loodi võimalus valla raamatukogude reor ganiseerimiseks.
- **Kinnitati Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse põhimäärus.**
- **Kinnitati Tootsi Kultuuri- ja Spordikeskuse põhimäärus.**
- **Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 20.06.2018 määrust nr 31 „Põhja-Pärnumaa valla eelarvest kultuuri-, spordi- ja noorsootegevuse ning külaliikumise toetuste taotlemise ja kasutamise kord“.** Toetuste ja taotluste läbi vaatamise ülesanne pandi haridus- ja kultuuriosakonnale ning taotluste hindamiseks luuakse valitsuse juurde eraldi komisjon.
- **Kehtestati õpilaste sõidukulude hüvitamise kord.** Korraga luuakse võimalus hüvitada Põhja-Pärnumaa val las elavate õpilaste kooli ja koolist koju sõiduks isikliku sõiduauto kasutamise kulud.
- **Tunnistati kehtetuks 6 ühinenud volikogude määrust ning delegeeriti vallavalitsusele maakorraldusseaduses kohaliku omavalitsuse pädevusse andud ülesanded.**
- **Valiti Rahvakohtuniku kandidaadid.** Kandidaatideks valiti Arma Koidu, Urve Hillep ja Luule Neemsalu.
- **Lõpetati Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta eelarve I lugemine.** Parandusettepanekute esitamise tähtaeg on hiljemalt 2. jaanuar 2019. a.

Ülle Vapper
Volikogu esimees
e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Videosalvestusi istungitest on võimalik vaadata valla kodulehelt aadressil: www.pparnumaa.ee

Konkurss Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta kaasava eelarve kaudu rahastatavate objektide väljaselgitamiseks

Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta eelarves on kaasava eelarve mahuks kavandatud 10 000 eurot.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 16. novembri 2018 määruse nr 54 „Põhja-Pärnumaa valla kaasava eelarve menetlemise kord“ § 4 lõike 1 alusel kuulutab Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus välja konkursi Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta kaasava eelarve kaudu rahastatavate objektide väljaselgitamiseks.

Kaasava eelarve kaudu rahastatav objekt peab olema seotud Põhja-Pärnumaa vallaga, pakkuma avalikku hüvet ja olema avalikult kasutatav, teostatav samal eelarveaastal ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele.

Ettepaneku esitamise tähtaeg on 20. märts 2019. Ettepaneku võib esitada igaüks.

Ettepanekus märgitakse:

- 1) ettepaneku esitaja ees- ja perekonnanimi, kontaktandmed;
- 2) objekti kirjeldus;
- 3) võimalusel objekti kavand koos hin napakkumisega, mis annab selge abistava info ettepaneku elluviimise võimalikkuse hindamisel;
- 4) muu oluline info, mida ettepaneku esitaja peab oluliseks ettepaneku hindajatele objekti kohta teada anda.

Ettepanek palume saata Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse postiaadressil Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald,

Pärnu maakond, 87701 või digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile vald@pparnumaa.ee.

Esitatud ettepanekuid hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon. Komisjon jätab kõrvale ettepanekud, mis ei vasta nõuetele, ei ole esitatud tähtaegselt, ei sisalda eelnimetatud andmeid või ei ole muudel objektiivsetel põhjustel ellu viidavad. Komisjonil on õigus sarnaseid ettepanekuid liita ja ettepanekuid täiendada ning teha ettepaneku koostööd selle esitajaga. Kõik ettepanekud koos komisjoni seiskohaga avalikustatakse Põhja-Pärnumaa valla veebilehel ja viiakse läbi hääletus. Ellu viiakse üks või mitu ettepanekut, mis said hääletusel enim hääli.

Sotsiaalteenuste hinnad Põhja-Pärnumaal

Põhja-Pärnumaa valla hallatavatest asutustest pakuvad üldhooldusteenust Vändra Alevi Hoolekandekeskus ja Tootsi Hooldekodu. Tavapäraselt vaadatakse teenuse hind igal aastal üle ning alates 1. aprillist 2019. a on mõlemas asutuses üldhooldusteenuse hinnaks 690 eurot kuus. Isikule, kelle elukoht oli vähemalt kolm aastat enne teenusele asumist rahvastikuregistri andmetel Põhja-Pärnumaa vallas, on teenuse hind 620 eurot kuus.

Peale vallavalitsuse hallatavate asutuste pakuvad vallas üldhooldusteenust veel MTÜ Halinga Turvakodu, SA Pärnu Jaagupi Hooldekodu (lisaks veel Kaelase Kodu) ja SA Vändra Tervisekeskus.

KONTAKTID:

ANNELI KALJUR
sotsiaalosakonna juhataja
anneli.kaljur@pparnumaa.ee

PILLE JAASI
Tootsi Hooldekodu juhataja
tootsi.hooldekodu@gmail.com

SILJE LANG
Vändra Alevi Hoolekandekeskuse juhataja
hoolekandekeskus@vandra.ee

Alates 1. veebruarist 2019. a on Tootsi piirkonna elanikel võimalus kasutada pesupesemise teenust Tootsi Hooldekodus maksumusega 2 eurot masinatäis.

Teenust on võimalus kasutada teisipäeviti ja neljapäeviti kl 10.00-12.00.

Koduteenuse ja sotsiaaltransporditeenuse hind on sama, mis 2018. aastal: koduteenuse pakett nr 1 (hooldustöötaja külastab inimest kord nädalas) 23 eurot kuus, koduteenuse pakett nr 2 (hooldustöötaja külastab inimest 2 korda nädalas) 30 eurot kuus, koduteenuse pakett nr 3 (hooldustöötaja külastab inimest 3 korda nädalas) 36 eurot kuus ja toiduainete ning ravimitega varustamise ühe korra hind 3 eurot.

Sotsiaaltransporditeenuse hind on 0,20 eurot/km, kuid mitte vähem kui 5 eurot kord. Vändra, Pärnu-Jaagupi ja Tootsi alevi piires 2 eurot kord.

Halinga valla, Tootsi valla, Vändra valla ja Vändra alevi ühinemislepingu muudatuse ja seletuskirja avalik väljapanek

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 23.01.2019 otsusega nr 2 otsustati panna avalikkusele tutvumiseks Halinga valla, Tootsi valla, Vändra valla ja Vändra alevi ühinemislepingu muudatused ja seletuskiri. Avalik väljapanek toimub perioodil 24. jaanuar 2019 kuni 14. veebruar 2019 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse kantseleis, Tootsi ja Pärnu-Jaagupi halduskeskuses, Põhja-Pärnumaa valla raamatukogudes ning valla veebilehel.

Ettepanekud ja vastuväited avalikustatud ühinemislepingu punkti 7.13.1 muudatustele esitada hiljemalt 14. veebruariks 2019 (k.a) kirjalikult Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee või posti teel aadressile Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, 87701 Pärnu maakond.

Ahti Randmere
Abivallasekretär vallasekretäri ülesannetes

Valimisjaoskondade moodustamine Riigikogu valimisteks

Põhja-Pärnumaa vallas moodustatakse 9 valimisjaoskonda.

Valimisjaoskondade numeratsioon ja hääletamisruumide asukohad on järgmised:

- 1) valimisjaoskond nr 1 – Uus tn 53, Pärnu-Jaagupi alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 2) valimisjaoskond nr 2 – Libatse Lasteaed-alkkool, Libatse küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 3) valimisjaoskond nr 3 – Vaheka seltsimaja, Vahenurme küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 4) valimisjaoskond nr 4 – Tööstuse tn 5, Tootsi alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 5) valimisjaoskond nr 5 – Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 6) valimisjaoskond nr 6 – Pärnjõe koolimaja, Pärnjõe küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 7) valimisjaoskond nr 7 – Vändra mnt 14, Suurejõe küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 8) valimisjaoskond nr 8 – Jõesuu tee 2, Vihtra küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond;
- 9) valimisjaoskond nr 9 – Kultuurimaja, Kaisma küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond.

Eelhääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda Väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda korraldavad eelhääletamist:

- 1) valimisjaoskond nr 1 (Pärnu-Jaagupi alev);
- 2) valimisjaoskond nr 4 (Tootsi alev);
- 3) valimisjaoskond nr 5 (Vändra alev).

Valimisjaoskond Põhja-Pärnumaa valla täpsusega rahvastikuregistris registreeritud valijatele

Valijad, kelle elukoha andmed on rahvastikuregistrisse kantud Põhja-Pärnumaa valla täpsusega, saavad hääletada valimisjaoskonnas nr 5 (Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev).

Tootsis asub jaoskond nr 4 aadressil Tööstuse tn 5, Tootsi alev, Põhja-Pärnumaa vald, 87501 Pärnu maakond. Jaoskonna asukoht on hoones muutunud ning see asub nüüd esimesel korrusel ja sissepääs on Võimla tänava poolsest uksest (spordisaali sissepääs).

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
vallasekretär
riini.oige@pparnumaa.ee
+372 44 73 700

AS Makot juhib Garri Suuk

AS Mako on Põhja-Pärnumaa valla omanduses olev äriühing, mille põhiülesanne on kogu vallas veevarustuse ja heitvee kanaliseerimise teenuse pakkumine. Ettevõttele kuulutati juhi leidmiseks järjestikku kaks konkurssi. Valituks osutunud Garri Suuk sõnab, et ka tema kaalus enne uuele väljakutsele vastu minemist põhjalikult ja kandideeris alles teisel konkursil. Põhikirja järgi teostab üldkoosoleku õigusi vallavalitsus. Ettevõtte nõukogusse kuuluvad Raul Peetson, Tiit Soosaar, Riina Kukk, Mait Talvoja ja Raul Reidla.

Garri Suuk on Pärit Raplast. Lõpetanud sealse keskkooli, läks ta aktiivse spordipoisi ja korvpallimängijana edasi õppima kehakultuuri Tallinna Pedagoogilisse Instituuti. 1981. a lõpetas kõrgkooli kehalise kasvatuse õpetaja erialal ja asus tööle Taali kooli kehalise kasvatuse õpetaja ja õppealajuhatajana. Õpetajana töötas Suuk ka Tori koolis. Järgnesid aastad koolijuhina – Häädemeeste Keskkooli direktor (1983-1990), Vanalinna Põhikooli direktor (1990-1994). Seejärel kutsuti Suuk Tallinnasse Haridusministeeriumisse tollase haridusministri Peeter Kreitzbergi nõunikuks üldharidusküsimustes.

Kui vahetus minister, leidis Suuk huvitava väljakutse pealinnas Nõmme Keskuses, kus avas ööpäevringselt saateid edastava Nõmme Raadio. Kui Suuk tuli Pärnusse Kesklinna Elamu direktoriks (1997-2000), võttis raadiotöö korraldamise üle Margus Lepa ja teeb seda tänaseni.

2000. a asus Suuk juhtima Pärnus Lepa Kaubakeskust. Veemajandus on talle peensusteni tuttav teema – aastatel 2008-2013 töötas Suuk kuni lepingu tähtaja lõpuni AS Pärnu Vee juhatuse esimehena. 2014. a kui Pärnus alustas tegevust Elektritakso, aitas Suuk seda käivitada ja otsustas ka ise proovida mitu aastakümnet kestnud asutuste-ettevõtete juhtimise asemel taksojuhtimist. „Tervisenäitajad paranesid. Panin võtmed koridoris naela otsa ja sellega oli minu tööpäev lõppenud. Koos saabastega

võis nurka panna ka kõik mured,“ kommenteerib Suuk tollast paljudele kõrvalseisjatele ootamatuna tundunud otsust. „Alates 10. jaanuarist andsin käe Põhja-Pärnumaa vee-ettevõttele AS Mako. Täna on aktiivne neljas päev. Olen selle ajaga suutnud kõik pumplad ja puhastid läbi sõita – nii Tootsi, Vändra kui Pärnu-Jaagupi piirkonnas. Olukorrast olen ülevaate saanud. Kokkuvõte on, et veemajandusprojektid tuleb kiiresti käivitada ja ehitushanke dokumendid teatud välja töötada,“ kommenteerib Suuk kohati päris kahetsusväärset hetkeolukorda. Suuk hoiab silma peal kogu vallas oma valdkonnas toimival, kuid põhiline töökabinet on Pärnu-Jaagupi vallamajas ja kodu Pärnu linnas.

Vaba aja tegevustest, mida kauaaegsel juhil pole kunagi liiast olnud, seab Suuk tõsise hobina esikohale pallimängud. Praegu on jäänud valdavalt hobiaiandus ja reisimine. „Armastan ringi sõita nii Eestimaal kui mujal. Palju aega kulub perele, laste ja lastelastega tegelemisele. Mul on kolm last ja kolm lapselast. Abikaasa Üllega tähistasime hiljuti 40. pulma-aastapäeva. Oma tegevustelt olengi rohkem perekeskne. Lapselapsed rõõmustasid minu uue töö üle ja arvasid: „Nüüd sa ei pea enam öösel tööl olema ja meie ei pea hommikul vaikselt olema, et sa pärast öötööd magada saaksid.“ Loodetavasti saab see ikka nii olema. Aga enne peaksid kõik valla vee- ja kanalisatsioonüsteemid olema viidud nõutud tasemele ja saama vajaliku töökindluse.“

Õie Kuusk

Uuel aastal jõustub uus tehnovõrkude talumistasude seadus

1. jaanuaril lõpeb aastaid kestnud olukord, kus tehnovõrkude talumistasud olid seadusega määramata. Talumistasu maksakse tehnorajatise kaitsevööndi ulatuses ja selle iga-aastane suurus on 7,5% maa maksustamishinnast. Talumistasud tõusevad küll kordades, kuid kahjuks ei vasta need siiski maaomanike ootustele. Tasu katab eelkõige kaitsevööndis tasutavat maamaksu ja pakub mõningast lisahüvitist maakasutuse eest. Lisaks on omanikul õigus nõuda kulude hüvitamist, mida ta peab kaitsevööndis kandma (näiteks asulates heakorraldus). Kui tehnovõrgu rajatis (näiteks alajaam, sidepaigaldis) paikneb hoones, siis uudsena peab siin omanikule maksma vastava hooneosa kasutamise harilikku tasu (turuhinda).

Talumistasu saamiseks peab esitama avalduse võrguettevõtjale, kes on kohustatud vastava vormi avalikustama kodulehel. Talumistasu maksakse omanikule, kes on kinnistusraamatusse kantud 1. jaanuari seisuga ja kes esitas taotluse hiljemalt 1. mail. Tasu maksakse välja 30. septembriks. Kortermajade puhul võib avalduse esitada ka korteriühistu. Kui avaldus on esitatud enne uue seaduse jõustumist, ei pea taotlust uuesti esitama. See võib olla siiski vajalik, sest avalduses tuleb ära näidata, kas tehnorajatist võimaldab kaitsevööndis maa sihtotstarbelist kasutamist või on see piiratud. Esimesel juhul väheneb talumistasu poole võrra.

Varasemate avalduste puhul kehtib vaikumisi eeldus, et maad saab sihtotstarbeliselt kasutada.

Talumistasu ei maksta, kui selle suurus kinnistu kohta jääb alla ühe euro. Talumistasu ei maksta tehnovõrgu selle osa eest, mis on vajalik ainult samal kinnisasjal teenuse tarbimiseks. Talumistasu maksakse üldjuhul metsa- ja põllumaa sihtotstarbega (maatulundusmaa) kinnistute puhul, muu sihtotstarbega kinnistute puhul maksakse seda vaid juhul, kui maal asub elektri või gaasi põhivõrk. Talumistasu kohaldub enne maa kinnistusraamatusse kandmist kinnisasjadele rajatud tehnovõrkudele kui ka nendele, mis on ehitatud notariaalse servituudilepingu alusel ja kus pole muud tasu kokku lepitud. Ka tulevikus võib servituudi seadmisel leppida kokku teistsuguses tasus, kui seadus ette annab. Tuleb meeles pidada, et talumistasust vaid 1/3 on tulumaksuvaba.

Maa-ameti geoportaal on valminud talumistasude kalkulaator (<https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Talumistasu-kalkulaator-p635.html>). Kui omanik sisestab oma katastriüksuse nime, siis kuvatakse automaatselt kinnistul oleva tehnorajatise omanik, kaitsevööndi ulatus ja eeldusliku talumistasu suurus. Selle teabe alusel saab maaomanik otsustada, kas tasub taotlust võrguomanikule esitada.

Priidu Pärna
Eesti Omanike Keskliidu esimees

Lastele ja eakatele muutus puude taotlemine mugavamaks

Sotsiaalkindlustusamet muutis puude taotlemise eakatele ja lastele mugavamaks, võttes kasutusele uue taotlusvormi, mis võrreldes eelmisega on oluliselt lühem ning taotlejale lihtsam ja mugavam täita.

Sotsiaalkindlustusameti ekspertiisi ja sotsiaaltoetuste talituse juht Ülles Leesmaa ütles, et need, kes kunagi on puuet taotlenud, teavad, kui pika ja põhjaliku taotlusvormi pidid lapsed ja eakad täitma. „Taotlusvorm oli 16 lehekülge ja seal oli selliseid küsimusi, mis ei ole täna enam olulised,“ lisas ta. Uuest taotlusvormist on välja jäetud kõik sellised küsimused, millele leiab vastused erinevatest andmebaasidest. „Korraldasime töö nii, et inimene ei pea korduvalt esitama kord juba riigile või kohalikule omavalitsusele esitatud andmeid,“ rääkis Leesmaa ning lisas, et amet viis enne uue vormi kasutuselevõttu läbi ka testimised, kus osales üle 250 inimese. 85 protsenti neist pooldas uut taotlusvormi.

Puude määramisel hinnatakse inimese toimetulekut sotsiaalses keskkonnas. Uuenenud taotlusvormis peab taotleja põhjendama vaid oma puude taotlemise soovi ja kirjeldama peamisi piiranguid erinevates tegevustes ning

piirangute esinemise sagedust. Info koos taotleja isikuandmetega mahub nüüd kahele lehele. Uue taotlusvormi leiab ameti kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/organisatsioon-kontaktid/blanketid#Ekspertiisi%20blanketid

Lastel ja eakatel tuvastatakse puude raskusastet selle järgi, kui palju on tal vaja kõrvalabi, juhendamist ja järelevalvet. Mida suurem see on võrreldes eakaaslastega, seda raskem on puue. Tööealiste puude taotlemine käib teistel alustel. Neil hindab töövõimet töötukassa, kui inimene soovib samal ajal taotleda ka puude raskusastet, saab sedagi teha koos töövõime hindamisega töötukassas.

2018. aastal sai sotsiaalkindlustusamet ühes kuus keskmiselt 533 laste puude taotlust ja 2268 vanaduspensioniaaliste puude taotlust. Tööealiste inimeste puude taotlusi oli kuus keskmiselt 2268.

Lisainfo:
Ülles Leesmaa, sotsiaalkindlustusameti ekspertiisi ja sotsiaaltoetuste juht, 5185110
Kaili Uusmaa, sotsiaalkindlustusameti kommunikatsioonijuht, 5087370

Veemajanduse arengutest Vändra piirkonnas aastal 2019

Möödunud aastal tellis vallavalitsus projekteerimistööd Vihtra, Suurejõe ja Pärnjõe külade vee- ja kanalisatsioonitaristu uuendamiseks. Nimetatud projektide alusel esitati kaasrahastuse taotlus SA Keskkonna Investeeringute Keskusele. Lootsime, et meie kolmest taotlusest rahuldatakse ehk kaks, kuid aasta lõpus saabus meeldiv teade, et kaasrahastuse saavad kõik kolm projekti.

Kolme nimetatud projekti kogumaksumuseks on arvestatud ligikaudu 1,9 miljonit eurot, millest KIK-i toetus on 1 151 686 eurot ja valla panuseks kujuneb pea 750 000 eurot.

MIS ME SELLE RAHA EEST SAAME?

Vihtra külas vahetatakse välja kõik vee- ja kanalisatsioonitorustikud, renoveeritakse 2 roveepumplat ja lisandub ka uusi teenuse tarbijaid. Vihtra küla projekti maksumuseks on veidi üle 600 tuhande euro.

Suurejõe külas vahetatakse välja põhjapoolses osas kõik torustikud ning rajatakse uusi trasse kogupikkusega pea 1000 m. Suurejõel laieneb puhta vee ja kanalisatsiooni tarbijate hulk 20 inimese võrra. Küla saab tulevikus oma puhta vee ühest pumplast ning lõunapoolne osa saab veeühenduse jõeluse düüri kaudu. Sellest tulenevalt kuuluvad 2 pumplat likvideerimisele. Projekti käigus renoveeritakse ka 3 roveepumplat. Kogu projekti maksumuseks Suurejõel on pea 740 tuhat eurot.

Pärnjõel uuendatakse samuti kõik vee- ja kanalisatsioonitorustikud, rekonstrueeritakse pumplad. Pärnjõel ehitatakse ümber ka puhta vee veetöötlusjaam. Selle tulemusena paraneb tarbitava vee kvaliteet ja see saab vastama kõikidele normidele. Pärnjõe küla projekti maksumus on suurusjärgus 580 tuhat eurot.

Suurejõe ja Pärnjõe külas on meil ka kohustus peale vee- ja kanalisatsioonitaristu rekonstrueerida roveepuhastid. Nende töödega peame alustama hiljemalt järgmisel aastal. Tänaseks oleme tellinud mõlemale roveepuhastile projektid ning loodame, et saame sel aastal esitada ka kaasrahastamise taotluse SA KIKile. Nende kahe projekti ligikaudne maksumus on 400 tuhat eurot.

Samuti on käesoleval aastal plaanis alustada töödega ka Vändra alevis. Plaanis on renoveerida vee- ja kanalisatsioonitorustikuid endise Vändra EPT tööstusalal, Jannseni tänaval, osaliselt Vanal tänaval ja ka veel mõned väiksemad lõigud. Plaanis on ühendada Rätsepa küla Vändra alevi vee- ja kanalisatsiooni võrguga.

Kõik veemajandusega seotud tööd ja ettevõtmised tehakse valla vee-ettevõtte AS Mako juhtimisel. Selleks ootame ettevõtte uuel juhil kiiret tegutsemist nende tööde tegemisel ning luban nende plaanide realiseerimiseks vallavalitsuse täieliku toetuse.

Mait Talvoja
majandusosakonna juhataja

Vändra beebid ja põnnid pidasid jõulupidu

12. detsembril oli Vändra Raamatukogu kaminasaalis laulu, tantsu ja rõõmukilkeid. Just sinna kogunesid kohalikud beebid ja põnnid koos oma vanematega jõulupidu pidama. Jõulupidu toimus ürituste sarja „Noorte täiskasvanute õpiklubi“ raames ning üritust rahastas haridus- ja teadusministri kinnitatud

ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava Euroopa Sotsiaalfondi kaasrahastatud programm „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“. Jõulupeol osalesid eelkõige need beebid ja pisipõnnid, kes **Merit Eieri** eestvedamisel Vändra Lasteaia Mürakaru majas toimivas

beebi- ja põnniringis osalevad. Üheskoos loeti liisusälme, tantsiti ja lauldi. Õigele jõulupeole kohaselt käis külas ka päkapikk **Taire Ojala**, kes ka koos beebide ja põnnidega lustis ning hiljem kingipakid kätte jagas. Vahva peo pildistas üles **Eha Tammai** ning peale ühispildi tegemist sai hubases kaminasaalis mõnusasti aega

veeta ning peolaualt head ja paremat maitsta. Maitstva peolaua kattis **Nugise Kaubandus**. Kel tekkis huvi beebi- ja põnniringi tegevuse vastu, võtke ühendust: meriteier@gmail.com või 5699 9799.

Merit Eier

2017/2018. õppeaastast jõudis koolideni kauaoodatud huviringide ja huvitegevuse toetus riigilt. Haarasime härjal sarvist ja kavandasime huvitegevust ja -ringe, mida lapsed on soovinud, kuid mida seni ei ole õnnestunud käivitada.

Üheks populaarsemaks uueks huviringiks osutus Pärnu-Jaagupi Põhikoolis loodus- ja matkaring, mille eestvedajateks on Aile Jaansalu, Bruno Born ja Eva Palk. Ringi lapsed ja noored külastasid mitmeid looduskeskuseid, korraldasid matkasid, vaatasid loodust nii kaugemalt, lähemalt kui ka läbi luubi ja mikroskoobi. Tänu huvihariduse toetuse rahadele oli võimalik tasuta busside ja pääsmete eest ning soetatud jõusaali masinaid vaja minevaid uusi vahendeid. 2019. aastaks on kavandatud taas rida põnevaid tegevusi ja paiku, mida külastada.

Uusi tuuli tõid tehnoloogiaringidele kaasa huviringide toetuse eest soetatud CNC pink, laserpink, tikkimismasin ning neile vajaminevad tarkvarad. Need masinad olid meie jaoks nii uut tüüpi, et esmalt võttis aega, et õpetajad ise need endale selgeks harjutavad ja alles siis said nad õpilastele oskusi edastama hakata. Plaanis on hakata disainima kooli sümboolikaga kingitusi. Mis saab olla vahvam kingitus kui õpilase enda tehtud kasutuskõlblik ese! Loomulikult on 3D modelleerimise ja tehnoloogiaringide peamine eesmärk aga õppijate julgustamine loovusele ning erinevate töövõtete, materjalide ja tehnikavõimaluste kasutamise tutvustamine. Eelpoolmainitud tehnoloogiaringide

Uued huviringid Pärnu-Jaagupis

on töökorda seadnud Andrus Peetson, Anne Alus, Signe Sume ja Tarmo Pajula.

Noormeeste seas on populaarne ja muidugi ka väga vajaminev *bodybuilding* ring, mida juhendab põhikooli kehalise kasvatusõpetaja Bruno Born. Pärnu-Jaagupi Spordikeskus sai riigi toetuse abiga uuendada jõusaali masinaid ning põhikooli noormehed on juhendaja käe all seal usinad ennast treenima.

2018. aasta sügiseks valmis koolihoone renoveerimise käigus ka põhikooli õppekööki, kus 2019. aastast saime avada kokandusringi. Lastest kokandushuvilisi on palju ja neid juhendavad noored professionaalsed kokad Kättriin Tamm ja Johann Uutsalu. Tänu riigipoolsele toetusele on uues köögis ka uued vahendid, millega maitsevaid roogi valmistada. Esimesena läks proovimisele tõelise restoraniburgeri valmistamine, mis ka väga hästi õnnestus ning tuntud kiirsöögikohtades pakutavast hulga tervislikum sai.

Pärnu-Jaagupi Põhikool teeb tihedat koostööd Pärnu-Jaagupi Muusikakooliga ning mõned aastad tagasi sai sisustatud projektide „Varaait“ ja „Igal lapsel oma pill“ abiga põhikooli

ruumides bändiruum. Seda ruumi kasutavad nii muusikakooli bänd kui põhikooli vanema kooliastme muusikatundides loodavad uued ansamblid. Õpetaja Kevin Kanguri juhendamisel käivitasime huviringide riigipoolsest toetusest veel helitehnika ja salvestusringi, kus huvilised saavad juba üsna spetsiifilisi teadmisi ja oskusi helitehnoloogia valdkonnas. 2019. aastal loodame põhikooli endisesse keemiaklassi arendada välja väikese helistudio, mis muusikahuvilistele lastele omaloominguks täiesti uued võimalused tekitab.

Pärnu-Jaagupi Muusikakool arendas riigi huvihariduse toega välja ka pärimusmuusika õppekava ning noortel muusikutele on nüüd uued akordionid, kanded ja tšello, millel pilimänguuskusi lihvida. 2019. aastal on vajadus arendada klaverieriala võimalusi. Vaja on renoveerida muusikakooli saali tiibklaver ning vahetada välja klaveriklasside püüdnod.

Veel üks vahva valdkond mahtus huvihariduse ja huvitegevuse riigi toetuse 2018. aasta plaanidesse. Kavandasime üle-vallaliselt toetada noorte ettevõtlikkust ning korraldada meie noortele selles valdkonnas midagi ühiselt.

Projekti võttis vedada Pärnu-Jaagupi Põhikooli huvijuht Anne Alus ning algatas vallaselise projekti „Tulevikukool“. 2018. aasta novembris käisid selle raames 30 meie valla noort ja 5 õpetajat Ojako puhkekeskuses ning arutasid tulevikukooli teemadel. Vahva oli vaadata, et teema paelus noori ning vestlused olid elavad. Nagu üks kohale tulnud koolijuht imestas „Ma ei osanud arvatagi, et nad (lapsed) nii hästi arutada oskavad!“

Ettevõtlikkuse projekt „Tulevikukool“ näitas selgelt, et meie noored tahavad ja oskavad neid huvitavatel teemadel väga hästi arutleda ning on valmis koostööd tegema. „Tulevikukooli“ projekt jätkub 29. jaanuaril, kui minnakse Pärnusse. Seal on kavas kohtuda SA Pärnumaa Arenduskeskuse noorte ettevõtlikkuse koordinaatori Viivika Viljaga, külastada mõnda ettevõtet, et sealt uurida tulevikus vaja minevate töösüsteemide kohta. Samuti on plaanis külastada Süteva Humanitaargümnaasiumi, et uurida sealt koolijuhilt Andres Laanemetsalt, kuidas täna kooli majandamine käib.

2019. aastal on Pärnu-Jaagupi Põhikoolil kavas riigi huvihariduse-huvitegevuse toetuse raames käivitada kultuuriring, mis ühendab endas koolis tegutsevate näiteringi, keraamikaringi, kunstiringi ning koolimuuseumi tegevused. Mida põnevat selles koostöös sünnib, seda saame näha suve hakul toimuvatel koolimuuseumi päevadel.

Katrin Uutsalu

Pärnu-Jaagupi Põhikooli ja Pärnu-Jaagupi Muusikakooli direktor

Põhja-Pärnumaa Noorsootöökeskust juhivad Kertu Kaljur

Alates 1. jaanuarist loodud Põhja-Pärnumaa Noorsootöökeskus koondab ühise juhtimise alla struktuuriüksustena valla noortekeskused Vändras, Pärnu-Jaagupis ja lähiajal Tootsis. Viimases on remonditud ruumid, mis loodetakse avada samuti keskusena.

Valla noorsootööspsialisti Margit Kadaku sõnul uut juhi töökohta ei loodud, vaid sisekonkursi tulemusena lisandus Pärnu-Jaagupi noortekeskuse juhile Kertu Kaljurile tööülesandeid. Vändra Noortekeskuse juht Alliki Luuasepp selgitas, et seni tegutsesid nad kultuurimaja struktuuriüksusena ja olid seega nende eelarveraal. Nüüdsest koonduvad kõik ühe „katuse“ alla ja ühiste teemadega on kõikidel noortekeskustel võrdsemad tingimused ning probleemide korral selgust rohkem.

Kadaku sõnul oli Kertul lihtne juhtrolli siseneda, sest eelmise aasta jooksul osalesid kõik noortekeskuste meeskonnad arenguprogrammis. „Selle käigus õppisid kõik üksteist paremini tundma, sai selgeks ühtne vaade, mida edasi arendada. Käisime läbi valla noortekeskused ja kahjuks on ruumid ja sisustus igasuguse amortisatsiooniga ületanud. Noored osalesid Noorte Piirkondlike Ideede projektikonkursil Nopi Üles ja said sealt toetust. Alles loodavas Tootsi keskus on tehtud imepärane remont 2000 euro eest, Vändras remonditi sama suure summa eest köök,

Pärnu-Jaagupis osteti vahendeid. Kui on korras ja ilusad ruumid, siis ka hoitakse neid rohkem.“ Kaljur tunnustab Kadaku tegevust noorsootööspsialistina ülipositiivses võtmes: „Margit on ära teinud suure töö. Suuresti tänu tema teadmistele ja oskustele on hakanud meie valla noorsootöö arenema positiivses suunas.“

Kertu Kaljur on lõpetanud Pärnu Ühisgümnaasiumi (2003) ja Saksa Tehnoloogiakooli (2009) personalitöö erialal. Eelmisel aastal lõpetas Kertu Rakvere Ametikooli logistiku erialal ja eelmisest sügisest õpib Viljandi Kultuuriakadeemias huvijuhiks-loovtegevuse õpetajaks. „Seal on õppekavas palju noorsootööga seonduvat. Veel on võimalus valida seikluskasvatuse ja loovusõpetuse suuna vahel, kuid valin ilmselt viimase. Palju on õppekavas ka näitekunstiga seonduvat,“ räägib Kertu, kelle suurimaks hobiks on näitlemine Pärnu-Jaagupi aleviteatris „Rändtirtsud“. „Väga meeldib sõita romurallit. Käisin kord Vändras

vaatamas ja järgmisel aastal otsustasin osa võtta. See oli minu parim sõit, kaotasin liidriole ühe ringiga. Siis oli naissõitjaid veel vähe, nüüd on juba väga palju.“ Veel meeldib Kertule tegeleda raamatukunstiga – voltida vanu raamatuid erinevateks riivilikaunistusteks. „Tegin ühel aastal vanadest raamatutest ka jõulukuuse, aga kõige rohkem meeldib mulle siiski neid lugeda, kui vähegi aega on.“ Kertu 6-aastane tütar Lisell saab sageli emaga kaasas olles osa paljudest üritustest. Lisaks on uus valla noorsootöö juht aktiivne tervisesportlane. „Praegu käin hommikuti trennis, kuid enne Viljandisse kooli minemist käisin regulaarselt hommikul jooksmas.“ Kõikidele valla noortele on Kertul palve ja soov: „Ootan väga, et noored avaldaksid arvamust keskustes toimuva kohta. Mulle võib igal ajal kirjutada noortekas@pparnumaa.ee Teie värsked mõtted, arvamused või ettepanekud on väga olulised.“

Õie Kuusk

Pärnu-Jaagupi Lauatenniseklubile on alanud uus aasta edukalt

Esmalt mõned tulemused vana-aasta lõpust. 17. novembril toimus võistkondlike Eesti meistrivõistluste 2. mängupäev. Lauatenniseklubi naiskond mängis Rakveres koosseisus Liisi Koit, Ketrin Salumaa, Viktoria Ellermäe ja Getter Põru (Viljandi LTK Sakala), alistati Spinmaster tulemusega 4-0 ja Tln Nõmme Spordiklubi 4-2. Hetkel hoitakse tabelis viiendat kohta. Meie meeskonnad võitsid aga mõõtu Paikuse Spordikeskuses. Hästi mängis Pärnu-Jaagupi LTK II võistkond (Sergei Kuriltšik, Aksel Laks, Keit Reinsalu), kes alistas kõik oma vastased. Võideti Tartu LTK Pipot ja Viru-Nigulat 4-1 ning Pärnu-Jaagupi LTK I võistkonda 4-2. Pärnu-Jaagupi LTK I meeskond (Andres Somer, Madis Koit, Allar Vellner) kaotas veel Tartule 0-4 ja Viru-Nigulale 1-4. 4. liiga meeskond koosseisus Rene Riomar, Jaanus Mölder ja Almar Rahuoja kaotasid Haiba Spordiklubile 1-4, Keila V võistkonnale 2-4 ning võitsid Keila VI võistkonda kindlalt 4-0. Viiendas liigas võitsid Taavi Miku, Peeter Palu, Kalev Allikivi ja Raul Tammiste 4-3 Võru klubi III võistkonda ning Rakvere SK Pinx II võistkonda 4-1 ja kaotati Kalevi III meeskonnale 1-4.

Pühapäeval, 18. novembril toimus Eesti laste GP 2 etapp. Karolin Figol kaotas küll veerandfinaalis, kuid suutis ennast kokku võtta ja näitas väga head mängu ning võitles 13-aastaste tüdrukute vanuseklassis välja tubli 3. koha. Aliisa Laanele 11-aastaste hulgas samuti tubli 8. koht. Poistes Joel Veemaale 21. koht.

Kõige vanemates tüdrukutes sai Anna-abel-Anett Jürisaar 13. koha.

Laupäeval, 1. detsembril toimus järjekordne EcoBirch Pärnumaa seeria võistluse IV etapp Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses, kuhu tuli osalema 72 lauatenisist. Kuna samal ajal oli meie klubi treener Andres Somer noortega Soomes võistlemas, siis oli meie klubist osalejaid seekord vähevõitu. Klubi parima koha mängis välja Aksel Laks, kes tuli 24ndaks,

Karolin Figol (poodiumil paremal) Laste GP etapil III koht.

Oleg Safonov 31, Rene Riomar 33, Jaanus Mölder 48, Taavi Miku 59, Joel Veemaale 68 ning Rasmus Lösjuk 72.

1.-2. detsembril võitsid meie klubi tublid noored koos treener Andres Someriga mõõtu Soomes. Olid pikad ja raskest võistluspäevad, mängu kogunes kahe päeva peale üle kahekümne. See muidugi ei heidutanud meie sportlasi. Auhinnalaua tehti puhas töö. Meie parim oli Karolin Figol, kes lammutas korralikult,

vastutasuks hulk karikaid. Ka Andres võitis mitmeid medaleid. Väga tublid olid ka Viktoria Ellermäe, Ketrin Salumaa ja Aliisa Laan.

5.-6. jaanuaril võistlesid meie klubi mängijad uue aasta esimestel võistlustel Viljandis. Laupäeval toimus laste GP 4-etapp. 15-aastaste tüdrukute vanuseklassis võitles 10. koha välja Annabel-Anett Jürisaar. 13-aastaste vanuseklassis Karolin Figolile 9. koht, 10. koht Aliisa Laanele 11-aastaste klassis. Sama vana-dest poistest sai Joel Veemaale 23. koha. Pühapäeval toimus Sakala karikasarja 4. etapp, kus parima tulemuse mängis välja Andres Somer, kes saavutas 35. koha. Ketrin Salumaale 44. koht, Rene Riomar 61 ja Taavi Miku 100.

Laupäeval, 12. jaanuaril toimus EcoBirch Pärnumaa seeria võistluse 5. etapp, kuhu tuli võistleva 66 lauatenisist. Klubi parima tulemuse mängis välja Kuido Pöder (7. koht). Parim naismängija etapil oli Liisi Koit (8. koht). Medaleid jagus meie klubi mängijatele veelgi – Aliisa Laanele kuldmedal 11-aastaste tüdrukute vanuseklassis (üldtabelis 64. koht), 15-aastaste vanuseklassis Viktoria Ellermäe 1. koht (32. koht) ja Karolin Figol 3. koht (41. koht). Ketrin Salumaale kuld kõige vanemate tüdrukute hulgas (16. koht). Lisaks olid tublid ka Keit Reinsalu (22. koht), Taavi Miku (43. koht) ja Joel Veemaale (66. koht).

Liisi Koit

NOORTE TUGILA PROGRAMM JÄTKAB OMA TEGEVUST

„Tere. Mina olen Üks Tavaline Noor. Lõpetasin põhikooli päris heade tulemustega, edasi läksin õppima kutsekooli. Valisime koos sõbraga laheda eriala, mille kohta olime kuulnud, et teenib hästi ja tööd leiab ka. Ega ma päris täpselt küll teadnud, kas toimin õigesti. Vanemad küll arvasid, et peaksin minema gümnaasiumisse, kuid ise tundsin, et õppimisest on kuidagi „siiber“ saanud ja ehk saab kutsekas lihtsamalt. Ei olnud lihtne. Eriala, mille valisin, hakkas õige pea vastu. Mitte miski ei sobinud. Kursusekaaslased olid lahedad, aga ei olnud head tunnet seal koolis. Jätsin teise aasta alguses kooli pooleli... Vanemad olid alul vihased, kuid hiljem leppisid olukorraga. Nad on ise korralikud ja haritud inimesed, teenivad hästi. Kõige hullem on nende jaoks see, et mida teised mõtlevad... Aga ma lubasin neile, et see nii kestma ei jää. Lähen õige pea gümnaasiumisse või... vaatan, mis saab. Püüan endas kiirelt selgusele jõuda.“

Nüüdseks olen olnud kodus üle aasta. Ema ja isa õiendavad vahel, sest magan lõunani ja midagi ei tee. Aga ma ei tahagi midagi teha. Ma ei teagi, mida teha. Mul on tegelikult täitsa ükskõik... Eks ma kunagi ikka lähen tööle või kooli või... ma ei teagi....“

Noorte Tugila programm on mõeldud eelkõige mittetöötavate või mitteõppivatele noortele vanuses 15-26 eluaastat. Eesmärgiks on noorte tagasitoomine kogukonda- ja ühiskonnaellu. Programmi tegevus on paindlik ning annab toetuse ka neile noortele, kes on kusagil koolis nimekirjas, kuid õppetöös praktiliselt ei osale; noortele, kes juba kas õpivad või on muudmoodi hõivatud (töötamisega, ajateenistusega), kuid mõtlevad tulevikule ja soovivad midagi muuta praeguses elukorralduses. Sihtrühma kuuluvad ka noored emad, kes viibivad lapsehoolduspuhkusel või on jäänud koduseks pärast lapsehoolduspuhkuse lõppu. Samuti on paindlik sihtgrupi vanus, mis on küll määratletud, kuid kindlasti kuulab ja aitab Noorte Tugila töötaja nii 13- kui ka 28-aastast.

Üle vabariigi noortekeskustes tegutsev programm on aastate jooksul tõestanud, et palju noori vajab abi ja nõustamist just sellisel kujul, mida pakub Tugila.

Mis siis Noorte Tugilas toimub?

Iga lugu on erinev. Noorsootöötaja soovib ja proovib noorega leida ühise keele. Märksõna on – positiivsus. Proovime koos noorega rääkida, mõelda, uurida, leida võimalusi ja luua kontakte edasilükkumiseks. Niipalju kui vaja, saame kokku, kuid väga palju saame suhelda FB-s või telefoni teel – just nii, nagu tänapäeva noorele kohane. Põhimõte on, et teelahkmel oleva noore inimese kõrvale tekib neutraalsel seisukohal olev sõber, kes püüab aidata leida õige teeotsa.

Oluline on, et kogu vahetatav info jääb noorsootöötaja ning noore teada, seda ei kajastata andmebaasides ega analüüsita kolmandate isikute poolt. Kõik plaanid, kuidas edasi liikuda, teeme koos noorega ja tema nõusolekul.

Noorte Tugila peamiseks koostööpartneriteks on kohalikud omavalitsused, Eesti Töötukassa ja Rajaleidja keskus. Koostöö toimub ka politseiga, kutseõppeasutustega, koolidega ja ettevõtetega. Võimalikud on töövarjupäevad, tutvumised erinevate õppimisvõimalustega ja karjäärinõustajate infotunnid. Noortel emadel on võimalik koos kokku saada, ühiselt beebide ja lastega aega veeta ja kogemusi vahetada.

Kuidas Noorte Tugilasse tulla?

Põhja-Pärnumaa vallas on Noorte Tugila spetsialistideks Margit Kadak (margitkadak@gmail.com) ja Pille Kuusik (areank@torivald.ee).

Alati ei julge või ei taha noor ise abi paluda.

Kui märkad, siis teata ja proovime koos aidata. Ootame infot abivajajate kohta õpetajatelt, lapsevanematelt, sõpradelt, vanavanematelt, ametnikelt.

Noortekeskuste Noorte Tugila programmi tegevuste elluviimist rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ raames. Programmi viib ellu Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

Tootsi alevi reoveepuhasti ja ühiskanalisatsiooni rekonstrueerimise projekt jõudis lõpule

Projekti käigus rekonstrueeriti alevi reoveepuhasti ning korrastati kaks reoveepumplat: peapumpla ja Sõmera pumpla. Projekti käigus rekonstrueeriti lisaks eelkirjeldatud seadmete lahendustele peapumplast rekonstrueeritavasse reoveepuhastisse suunduv kanalisatsiooni surve-torustik, profileeriti ümber Sõmera reoveepumpla sobivamasse asukohta ning rajati viimasega seonduvalt uued isevoolsed ja survetorustikud. Reoveepuhasti ühendati ühisveevärgiga Kooli tänava võrgust. Olemasolev reoveepuhasti ning Ehitajate peapumpla ja Sõmera pumpla lammutati koos lammutusjääkide nõuetekohase utiliseerimisega

Reoveepuhasti projekteerimiseel-sed uuringud käivitati kolmapäeval, 3. jaanuaril 2018. a. kell 12. ja lõpe-tati nädal aega hiljem 10. jaanuaril samuti kell 12. Mõõtmiste eel oli pikalt vihma sadanud ja pinnas oli veest läbi imbunud. Jõgedes oli vesi

tõusnud enam-vähem suurvee tase-meni – väljad, põllud ja metsad olid paljudes kohtades vee all. Tegelikkus Tootsi alevi piirkonnas on aga see, et reoveepuhasti tööd mõjutavad tervi-kuna alevisse 1960. aastatel rajatud дренаazüsteemid, mille kohta puu-dub projekt, kuid mis on vahepeal-setele aastatel (ilmselt 1970-ndatel – 80-ndatel) ühendatud otse reo-veekanaliseerimise ehk ühisvoolseks kanalisatsiooniks. Eelneva tulemu-sena on koormus reoveepuhastile suur, tippkoormustel - valingvihm, lumesulamisperiood – kohati isegi 500-700 m³/d, kuid tavajuhtudel stabiilselt 240-270 m³/d, samal ajal, kui veetarbimine (ja kanalisatsioo-nivõrku juhitud reoveekogus) alevis jääb alla 80 m³/d. Käesoleva projekti käigus leiti ka puhasti koormuse leevendamiseks (mitte küll otseselt vooluhulga vähendamiseks, kuid reguleerimiseks) teatud meetmed. Vältimaks mehaaniliselt puhastamata

reovee sattumist võre ülevoolu kaudu reoveepuhasti protsessimahutitesse ja biotiiki, paigaldati olemasoleva käsi-võre asemele (viimane oli samuti juba mõeldud avariiseadmeks, sest tava-juhul peab töötama vaid automaat-võre), teine paralleelne treppvõre.

Selle tulemusena suudab võre-sõlm peapumplast puhastile suu-natava vooluhulga mehaaniliselt puhastada ilma, et rakenduksid ava-riiülevoolud.

Tootsi alevi reoveepuhasti teh-noloogiline lahendus on järgmine: reovesi jõuab isevoolselt rekonst-rueeritud reoveepumplasse, kust see pumbatakse läbi teenindushoo-nes paikneva induktiivse kulumöö-turi DN80 mehaanilise puhastuse võreseedmele. Võreseed koosneb mehaanilisest automaatvõrest, lisa-tud paralleelsest treppvõrest ning liivapüümisest. Treppvõrele juhi-takse reovesi automaatvõreseedme remondi ajal või kui automaatvõrel

on tekkinud ummistus. Avariipõhise treppvõre läbinud reovesi juhatakse otse ühtlustusmahutisse. Peale mehaanilist puhastust suunatakse kogu reovesi ühtlustusmahutisse (kasulik maht 48 m³). Ühtlustus-mahutisse paigaldati vee segamiseks sukelsegur, reovee pumpamiseks bio-loogilisse puhastusse 2 sukelpumpa, kummagi liini jaoks üks, ning veeta-semeandur. Bioloogiline puhastus on lahendatud SBR ehk annuspuhasti tehnoloogial. Üks puhastusliin on kasuliku mahuga 86 m³. SBR mahu-tisse on paigaldatud vee õhustamise aeratsiooniseadmed ning segurid (1 tk mahutis) vee segamiseks, dekanter (1 tk mahutis) heitvee väljavooluks ning sukelpump liigmuda juhtimi-seks mudamahutisse. Lisaks on mahutis veetasemeandur, hapniku-andur. Puhastatud heitvesi suuna-takse järelpuhastuse biotiiki ja see-järel läbi proovivõtukaevu suublasse. Erandolukorras on võimalik reovesi

otse suublasse juhtida ka biotiigi möödavoolu kaudu.

Peatöövõtja oli Schöttli Keskkon-natehnika AS, alltöövõtja elektri-au-tomaatikatööde osas OÜ Entronik.

Omanikujärelevalvet teostas AS Infragate Eesti.

Projekti toetas KIK 363 005,25 euroga. Koos omaosalusega kuju-nes projekti **maksumuseks kokku 521 479,25 eurot.** Omafinantsee-ringu katsid **Põhja-Pärnumaa vald ja OÜ Tootsi Kommunaal**

Antud Projekti realiseerimisega täideti olulised eesmärgid: rekonst-rueeritud reoveepuhastiga taga-takse heitvee vastavus määrusele nr 99: *Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed.*

Sven Otsmaa projektijuht

2019. aasta muudatused sotsiaalministeeriumi haldusalas

UUED JA PAREMAD TEENUSED

- **1. jaanuarist alustab tööd ööpäe-varingne ohvriabi kriisitelefoni, mida tänava katsetati Pärnus.** Kriisiabi telefoni number on alates 1. jaanuarist 116 006. Eesmärk on anda abivajajale kohest emotsionaal-set tuge ja julgustada võtma kontakti teiste abistavate süsteemidega – ohv-riabi töötajaga, naiste tugikeskusega, kohaliku omavalitsusega, perearstiga.
- **Perearsti nõuandetelefonilt 1220 hakkab saama isikustatud nõu.** Kui praegu on telefoninõu-anne anonüümne, siis alates 2019. aasta 1. augustist tekib nõu andval perearstil võimalus näha inimese nõusolekul ka tema terviseandmeid – tehtud analüüse, määratud ravi-meid ja põetud haigusi ning seeläbi täpsemat nõu anda. See võimaldab saada nõuandetelefonil tulevikus ka näiteks lühiajalist retseptipikendust juba väljakirjutatud ravimitele.
- **Laste ja perede heaolu suureneb tänu pereteraapia ja vanemlike oskuste arendamise programmi-le,** mis saavad 2019. aastast täiendava riikliku püsirahastuse. Vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ on 2019. aastal võimalik kaasata senisest üle kahe korra rohkem väi-kelaste vanemaid, laiendada rohkema-tesse kohalikesse omavalitsustesse ja suurendada rahastust Ida-Virumaal. Mitmedimensioonilist pereteraapiat saab pakkuda järjepidevalt kuni 200 lapsele aastas, tagades, et mitmekül-gsete probleemidega lapsed saavad abi, mis aitab ennetada probleemide süvenemist ja edasiste õigusrikku-miste toimepanemist.
- **Abivahendite kättesaadavus paraneb** veelgi, et paremini toetada erivajadustega laste ja täiskasva-nute iseseisvat toimetulekut ning hoida ära võimalike tervisekahjude

- tekkimine või süvenemine. 2019. aastast tehakse abivahendite eelarves esialgu kaheks aastaks põhimõtteline muutus (ravimite kompenseerimi-sega sarnane eelarve planeerimine), mis võimaldab abivahendite regulat-sioonis kokkulepitud alustel tagada abivahendi igale abivajajale. Riigi toel hakkavad isiklikuks kasutamiseks mõeldud abivahendeid suuremas ulatuses saama ka hoolekandeaasu-tustes elavad inimesed.
- **2019. aasta sügisest on hoolde-kodude elanikele gripi vastu vakt-sineerimine tasuta.** Tasuta gripivas-tast vaksineerimist võimaldatakse järgmisest sügisest nii üldhooldeko-dude kui erihooldekodude elanikele. Eesti inimesed on Euroopa võrdluses kõige vähem gripi vastu vaksinee-ritud ja meil on kõrgeim suremus gripi tüsistustesse. Gripist tingitud suremuse vähendamiseks luuakse esmajärjekorras võimalused tasuta vaksineerimiseks hoolekandeaasu-tustes elavatele inimestele, kelle jaoks on sageli vanuse, tervises seisundi ning rahaliste võimaluste tõttu omaosa-lusega tervishoiuteenused raskesti kättesaadavad.
 - **Laienevad tasuta hambaravi või-malused füüsilise ja vaimse puu-dega inimestele.** Puudega inimes-tele on arsti ettekirjutusel määratud üldnarkoosis osutatav hambaravi olnud tasuta ka seni. Uuest aastast võimaldatakse tasuta hambaravi ka neile vaimse ja füüsilise puudega inimestele, kellele üldnarkoos ei ole näidustatud, kuid kes oma üldise tervisliku seisundi tõttu ei saa oma suuhügieeni eest hoolt kanda.
 - **2019. aastast saavad perearstid konsulteerida eriarstidega oma patsiendi diagnoosi täpsustami-seks ning ravi määramiseks tervise infosüsteemi vahendusel juba 21 erialal.** Perearstid saavad uuest aastast hakata küsima e-konsultatsiooni

- ka taastusravi ja valuravi arstidelt, naha- ja suguhaiguste arstidelt ning veresoontekirurgidelt.
- **Tööle hakkab üleriigiline digi-registratuur.** Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus on saanud valmis üleriigilise digiregistratuuri lahenduse, mida esimesena hakkab alates 2019. aasta algusest kasutama Põhja-Eesti Regionaalhaigla. Patsien-tide jaoks tähendab haiglateülese digiregistratuuri kasutuselevõtt, et kõiki olemasolevaid eriarsti aegu saab broneerida, tühistada või muuta ühes digikeskkonnas. Teised haiglad ühinevad sellega järgmise poole aasta jooksul. Üleriigiline digiregistratuur on kavas käivitada alates 1. juulist 2019.
 - **Eestist ja Soomest saab kaks esimest riiki Euroopas, kes hak-kavad omavahel retseptiandmeid vahetama.** Jaanuarist saavad Eestit külastavatel soomlastel osta siin asu-vast apteegist välja Soomes väljakir-jutatud retseptiravimeid. Eestlaste jaoks avaneb võimalus Soomes asu-vas apteegis ravimiretseptide reali-seerimiseks 2019. aasta jooksul.

TOETUSED JA HÜVITISED

- **Lapsetoetus esimesele lapsele tõuseb 60 euroni kuus.** 2019. aastast on lapsetoetus pere esimese ja teise lapse kohta 60 eurot. Kui laps jätkab õpinguid, makstakse toetust selle jooksva õppeaasta lõpuni, mil-lal laps saab 19-aastaseks. Alates kolmandast lapsest on lapsetoetus iga lapse eest 100 eurot kuus. Lisaks saab kolme või enam last kasvatav pere 2017. aasta 1. juulist kehtima hakanud lasterikka pere toetust 300 eurot kuus.
- **Riik hakkab hüvitama lastele kaasaegseid insuliinipumpasid.** Haigekassa tasub tulevast aastast 90% ulatuses lastele soetatud

- kaasaegsete insuliinipumpade eest, mis oskavad nahaaluse sensori abil ise veresuhkrut määrata ja vajadusel insuliini süstida.
- **Toetatakse uute töökohtade loo-mist Ida-Virumaal ja Kagu-Eestis.** 2019. aastal saavad Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti tööandjad, kes loovad kahe kuu jooksul vähemalt viis töö-kohta, taotleda töötukassast töökohta loomise toetust. Et soodustada eel-kõige töökohtade loomist, mille panus piirkondade majandusaren-gusse oleks suurem, toetatakse ainult neid töökohti, kus makstav töötasu on vähemalt poolteistkordne alam-palk, mis 2019. aastal teeb 810 eurot. Tööandjaid toetatakse ka uute tööta-jate oskuste arendamisel, hüvitades vajadusel iga värvatud töötaja kooli-tuskuludest kuni 2500 eurot.
 - **Muutub vanemahüvitise arves-tusperiood.** 1. septembrist 2019 arvestatakse vanemahüvitist rasedu-sele (9 kuule) eelnenud 12 kalend-rikuu alusel.
 - **1. septembrist 2019 ei määra sotsiaalkindlustusamet enam lapsehooldustasu ja selle vahen-did seotakse vanemahüvitise süs-teemi.** Enne 1. septembrit sündivate laste vanematele ja kõigile, kellele on lapsehooldustasu määratud varem, makstakse seda edasi kuni õiguse lõppemiseni või hiljemalt 31. augus-tini 2024.

LISAKS SOTSIAALMINISTEE-RIUMI HALDUSALAS

- **2019. aastal on töötasu alammäär 540 eurot ja toimetulekupiir 150 eurot.** Valitsus kinnitas 13. det-sembril istungil 2019. aasta töötasu alammääraks kuus 540 eurot ja minimaalseks tunnitasuks 3,2 eurot. Esimese või ainsa leibkonnaliikme toimetulekupiir on 2019. aastal 150 eurot, igale järgnevale täisealisele

- liikmele 120 eurot ja igale alaealisele 180 eurot. See on summa, mis pärast eluasemekulude katmist inimesele peab kätte jääma muude kulutuste jaoks.
- **Jõustuvad muudatused töökesk-konna korralduses.** 2019. aasta jaanuarist jõustuvad töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatused, mis tühistavad mitmed ajale jalgu jäänud ning ebaselged töökesk-konna nõuded. Kaasajastatakse töö-tajate tervisekontrolli korraldamist, töötajate juhendamist ja väljaõpet, esmaabi ettevõttes ning tööõnnetuste uurimist.
 - **Jõustuvad väljapaneku piirangud alkoholi ja tubaka müügil.** Tubaka-tooted ja alkohoolsed joogid peavad 2019. aasta suveks olema kaupluses paigutatud teistest kaupadest eraldi nii, et tarbija ei peaks nendega välti-matult kokku puutuma. Alkohool-sete jookide väljapaneku piirangud jõustuvad üleminekuajaga alates 1. juunist 2019, tubakatoodete puhul 1. juulist 2019. Kaupmeestele on koostatud juhendmaterjalid alko-hoolsete jookide ja tubakatoodete väljapanekuks müügikohas.
 - **Võltsitud ravimite tuvastamiseks võetakse kasutusele täiendavad turvameetmed.** 2019. aasta 9. veeb-ruaril rakendub kõikjal Euroopas ravimite ehtsuse kontrolli süsteem, mis peab välistama võltsravimite sattumise Euroopa turule. Uute nõuete kohaselt peab ravimitootja paigutama pakendile turvaelemen-did – ainulaadse 2D-koodi ning pakendi rikkumist takistava seadme, näiteks kleepsu. Uus süsteem võimal-dab kontrollida ravimi ehtsust igas ravimi tarne ahela punktis ja annab inimesele täiendava kindlustunde, et ostetud ravim on ehtne.

Hiie ja Toivo Piirsalu.

Helve ja Villem Lember.

Ellen ja Jüri Annusver.

Vald tunnustas kuldpaare

Eelmise aasta lõpupäevadeks kutsus vallavalitsus endast teada andma kõiki paare, kel täitus abiellumisest 50 või enam aastat. Oma tegevuse lõpetanud maavalitsuse traditsioonide hulka kuulunud üritust otsustas nüüdsest elujõulisena hoida vald.

Kuldpaaride tunnustamine seoti valla eakate piirkondlike jõulupidudega. Vallavanem Jane Mets ja sotsiaalosakonna juhataja Anneli Kaljur lausuvad paaridele häid sõnu ja kinkisid valla poolt meenena kaunid kristallsüdamed ning roosikimbu.

Ellen ja Jüri Annusver abiellusid 7. septembril 1968. a. Koos on üles kasvatatud poeg ja tütar. Koka elukutse omandanud Ellen töötas aastaid õpitud erialal, hiljem 37 aastat erinevatel ametikohtadel Pärnu-Jaagupi lasteaias. Abikaasa Jüri töötas tollases EPT-s ja Eesti Vabariigi ajal Velmetis. „Igal teil siin saalis on oma lugu, omad rõõmud ja mured, ja kui küsiksin teilt kõigilt ühte ja ainsamat õnne retsepti, siis ühest vastust ma vist ei saaks,“ küsis oma kõnes Jane Mets. „Tähtsad on ühised huvid ja kõike tuleb teha koos. Vahel teha ka järeleandmisi,“ räägib oma kauaaegse kooselu retseptist Ellen Annusver. „Meie leidsime teineteist tantsupeol ja tantsimas käia meeldib meile tänaseni.“

Hiie ja Toivo Piirsalu abiellusid 13. juulil 1968. a. Koos on üles kasvatatud tütar ja poeg. Peale sõjaväge töötas Toivo Pärnu Autobaasis nr 7 autojuhina, peale abiellumist, kui värske abielupaar kolis Vändrasse, autojuhina Vändra EPT-s ja Vändra kolhoosis. Enne pensionile jäämist oli ehitaja ehitusfirmas Roomek. Hiie kogu tööelu möödus raamatukogus /1965 -2010/. Esimesed kolm aastat oli kooli suunamisega Kihlepa raamatukogu juhataja, Vändras algul mõni aasta Pärnumaa raamatukogude metoodik ja hiljem kuni pensionile jäämiseni kohaliku raamatukogu juhataja. Oma kauaaegse kooselu retsepti võtab Hiie kokku: „Elu on meid õpetanud enne solvava märkuse ütlemist korraks vait jääma ja järele mõtlema. See on küll mõnikord raske, aga on toimunud. Ja kui pole kuidagi suutnud ütlema jätta ning hiljem öeldud kahetsed, siis andeks paluda ei häbene meist kumbki. Vahel on ka jagelemisel head tagajärjed – saab asjad selgeks.“

Helve ja Villem Lember abiellusid 26. oktoobril 1968. a. Koos on üles kasvatatud kaks tüdruku. Helve on töötanud kogu senise elu kokana – alguses Pärnu-Jaagupi Lasteaias, viimased 30 aastat Libatse Algkool-Lasteaias. „Villem on töötanud kogu elu autojuhina,“ räägib Helve. „Praegu on ta pensionil ja vastutab kodutööde eest, sest mina käin tööl. Abielus tuleb olla kannatlik ja kainelt mõelda, vahet ka kompromisse teha.“ Armastusest, sõprusest ja teineteise hoidmisest igal eluhetkel paarid ei räägi – need on enesestmõistetavad ja ühist hingamisruumi jagava kahe inimesega kaasas käinud juba pool sajandit.

„Teid vaadates ja teiega suheldes tundub mulle, et te ise nagu ei mõistagi, kui auväärset te tegelikult olete. Vähe on meie ümber neid paare, kes nii pika aja on teineteisega koos elanud või kellele on saatus selle võimaluse andnud. Jätkugu teil ikka jõudu nutta, naerda, andeks anda. Oma rõõme ja ka muret nagu lillekimpu kanda,“ tunnustas vallavanem kuldpaare, kelle elukogemused ja eeskujud on nende tähtpäeva nimetusega võrdselt kuldsed järgmistele põlvkondadele.

Öie Kuusk

Põhja-Pärnumaa vallas elab 2019. a 1. jaanuari seisuga 8381 inimest

2018. aastal registreeriti kokku 71 sündi, neist 41 poissi ja 30 tüdrukut. Poistest 2 olid kaksikud.

Registreeritud 99 surmast olid 42 mehed ja 57 naised.

Pärnu maakonnas registreeriti 2018. aastal 881 sündi, kellest 464 olid poisid ja 417 tüdrukud ning 1149 surma, kellest 577 mehi ja 572 naist.

Eesti Vabariigis registreeriti 2018. aastal 14270 sündi, neist 7289 poissi ja 6981 tüdrukut.

2018. aastal registreeriti Eesti Vabariigis kokku 15674 inimese surm, neist 7379 mehe ja 8287 naise surm.

Projekt „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“

Põhja-Pärnumaa valla erivajadusega elanikul on võimalik taotleda toetust oma eluruumi kohandamiseks (liikuvuse, personaalse hügieeni ja köögitoimingute parandamiseks). Taotluste esitamise tähtaeg on 28.02.2019.

Toetust maksab Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme raames saadud toetusest maksimaalselt 85% abikõlblike kulude maksumusest ja 15% kohaliku omavalitsuse ja/või taotleja vahenditest.

Ühe kohanduse saaja jaoks antakse meetme tegevusest toetust üks kord.

Taotlusi koos lisadokumentidega on võimalik esitada elektroonselt digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee või esitada dokumendid oma piirkonna sotsiaaltöötajale.

Toetuse määramisel arvestatakse kohanduse põhjendatust, olulisust ja üksi elava taotleja või temaga koos elava perekonna sissetulekuid. Sotsiaalkomisjon koostab prioriteetsuse alusel toetuse saajate nimekirja.

Toetuse kasutamise aeg on kuni 12 kuud taotluse rahuldamise otsusest. Mõjuval põhjusel võidakse vallavalitsuse ja taotleja vahelises lepingus leppida kokku pikemas tähtajas.

Toetuse eraldamise aluseks on Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 16. mai 2018. a määrus Projekti „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine“ toetuse andmise tingimused ja kord.

Palun küsige projekti osas informatsiooni oma piirkonna sotsiaaltöötajalt:

Vändra piirkonnas ESME LUMI (tel 5296406), KERSTI TILK (tel 53404411),

Tootsi piirkonnas MARIS HELDJA-PÄRN (tel 53761671),

Pärnu-Jaagupi piirkonnas KÜLLI REISEL (tel 53284626).

Anneli Kaljur
sotsiaalosakonna juhataja
anneli.kaljur@pparnumaa.ee

Henn Lahesaare mõtiskleb

Käes on aasta uus. Kahjuks peab nentima, et kõige uuega, mida ootame, tulevad kaasa ka uued mured koos vanadega. Toon siin mõned näited, mis rahval keelel ja meelel. Teravaks teemaks on pensionid ja nende "tõus", mõnikümmed eurot aastate jooksul ei vääri märkimist. Teiseks jutuaineks on jätkuv tants alkoholi hindade ümber, mis on viinud tuntavale kahjumile majanduses seoses väljaspoolt sisse toodud alkoholiga. Ei saa kuidagi mööda ka noorte kuritegevusest. Lausa 12-aastane nooruk paneb toime jõhkraid kuritegusid. Seda jada võiks jätkata, kuid arvan, et piisab, et panna mõtlema kõiki, kellest oleneb meie riigi tulevik ja elu-olu praegu. Jõudu meile kõigile, et meie RIIK elaks ja oleks VABA riigi vääriliselt.

Viimastel päevadel on taas tõusnud päevakorda venelaste ja eestlaste vahelised suhted. Seda kõike seoses poliitilise hapuka kõrvalmaiguga plakatitega. Võin kohe öelda, et ka suur osa eestlastest ei nõustunud sellise plakatite seeriaga. Selline pöördumine võis ja tõigi kaasa paljude inimeste hulgas arusaamatuse. See aeg, kus igas vene rahvuse esindajas nähti vaenlast, on ammugi möödas. Valdav osa teistest rahvusest inimestest on võtnud omaks meie riigi ja kõik sellega seonduva. Loomulikult esineb teisitõimõtlejaid, kuid selle eest ei tohiks karistada teisi. Nii et armastagem ja austagem OMA RIIKI, kuid ärge me peletagem mõtlematute tegude ja sõnadega eemale teisi, kes samuti tahaksid olla selle riigi kodanikud. Mõelgem sellele, enne kui sõjakaid väljaütleme lendu laseme.

Alustas ohvriabi kriisitelefoni 116 006: abi saab tasuta ja kolmes keeles

Aasta alguses käivitunud sotsiaalkindlustusameti ohvriabi kriisitelefoni 116 006 annab kiiret abi inimestele, kes on langedud süüteo, hooletuse või halva kohtlemise ohvriks või on kogenud füüsilist, vaimset, majanduslikku või seksuaalset vägivalda. Teenus on helistajale tasuta ning abi on tagatud ööpäevaringselt.

„Tihti ei pöördunud inimesed pärast vägivalda või muud halba kohtlemist abi saamiseks politsei poole või ei mõista, et see, kuidas nendega käitutakse, on tegelikkuses vale või keelatud. Sellistel juhtudel aitabki ohvriabi kriisitelefoni, kust ohver saab ära kuulamist, nõustamist, informatsiooni enda õigustest ja abisaamise võimalustest,“ ütles sotsiaalkindlustusameti ohvriabi- ja

ennetusteenuste osakonna kriisiabi teenuse juht Mari Tikerpuu.

Ohvriabi kriisitelefoni helistaja võib soovi korral jääda anonüümseks. Abi osutatakse eesti, vene ja inglise keeles. „Kui helistada ei ole võimalik või kui ei soovi telefoni teel enda murest rääkida, saab pöörduda abi saamiseks ka palunabi.ee lehele, kus ohver saab nõu ja abi küsida veebivestluse kaudu. Ka ohvrite veebinõustamine töötab ööpäevaringselt ja kolmes keeles,“ lisas Tikerpuu.

Ehkki iga aastaga suureneb riikliku ohvriabi poolt abi saanute hulk, näitavad uurinud ja statistika, et valdav enamik ohvritest siiski ohvriabini ei jõua. 2017. aastal abistas riiklik ohvriabi enam kui 8 000 inimest,

lisaks kasutasid sajad abivajajad teenuseid seksuaalvägivalda kriisiabikeskustes, naiste tugikeskustes.

„Ööpäevaringne kriisinõustamine telefoni ja veebi teel aitab kindlasti enamatel ohvritel jõuda neile vajaliku abini. Eelkõige prognoosime, et ohvriabi kriisitelefoni võib rohkem abi olla perevägivalda ohvritele. Näiteks saavad kannatanud politseipatrulli juuresolekul või pärast nende lahkumist võtta ühendust kriisitelefoni, et saada esmast nõustamist ja leppida kokku kohtumine ohvriabitöötaja juures,“ ütles Tikerpuu.

Kaili Uusmaa,
sotsiaalkindlustusameti
kommunikatsioonijuht

17. veebruaril saab Kurgja talukultuurikoolis mahedate vahepalade valmistamist õppida

17. veebruaril algusega kell 12.00 toimub C. R. Jakobsoni Talumuuseumi rehetõas talukultuurikooli õppepäev, kus saab teadmisi mahedate vahepalade valmistamiseks.

Töötuba viib läbi Kõõgürüütel OÜ peakokk **Raido Soosaar**.

Õppepäeval osaleja saab oskusi kodus lihtsalt valmivatest suupistetest, mis on nii maitsvad kui ka tervislikud. Tehakse soolaseid küpsetisi, mille valmistamiseks kasutatakse mahejahuksid ja räägitakse põgusalt nende erinevustest võrreldes tavalise poejahuga. Õpitakse tegema tervislikke määride küpsetistele. Koos tehakse valmis soolased küpsetised/kreekerid (krõbe lavašš, taralli, rukkiõhik, oliivõliküpsis), peedi-kitsejuustumääre ja kohupiimavõie.

Õppepäeval osalemine maksab 15 eurot. Osavõttust palume teatada hiljemalt 15. veebruariks telefonidel 445 8171 või 5860 0025 või kurgja@maaelumuuseumid.ee.

Monika Jõemaa
C. R. Jakobsoni Talumuuseumi juhataja

Vändra lauljad Metsalaulul: Janeelika Kaur, Minni Toom, Hanna Miina Kivisäk, Grete Männasalu, Kadi Pihlak ja Birgit Tiismaa. Fotolt puuduvad Eva Maria Pavelson ja Lisandra Jürimäe.

Muusikakooli õpilased on loomingulised ja edukad

Aastalõpp ja uus aasta on M. Lüdigi nimelisel Vändra muusikakoolil olnud kiired ja tegusad. Koos Vändra Gümnaasiumiga panime kokku ühise jõulukontserdi, laulueriala õpilased andsid imelise salongiliku kontserdi Nugise kohvikus, flöödi ja plokkflöödi õpilased valmistuvad konkurssideks veebruari alguses ja praegu teeme hoolega ettevalmistusi laulu ja tant-supeo rahvamuusikapeoks.

17. jaanuaril toimunud laulukonkurss Metsalaul 2019 Kilengi-Nõmmes kulges M. Lüdigi nimelise Vändra muusikakooli õpilastele väga edukalt:

- 7.-9. klass II koht Birgit Tiismaa ("Valge lumi" M. Pilt/H.-V. Kruup);
- 10.-12. klass I koht Hanna Miina Kivisäk ("Mina ja meri" RÜÜT);
- II koht Janeelika Kaur ("Sa äratasid luiged minus lendu" K. Kikerpuu);
- 7.-12. klassi ansambli I koht ehk kulddiplom Vändra Muusikakooli I ansambel ("Päike" M. Pilt/H.-V. Kruup);
- eripreemiad Vändra Muusikakooli I ansambel ("Päike" M. Pilt/H.-V. Kruup) ja Vändra Muusikakooli II ansambel ("Sinu hääl" T. Mägi).

Suur, suur aitäh meie õpetajatele, tänu kellele see kõik võimalikuks on saanud ja kohtume järgmistel kontsertidel.

Toomas Toimetaja
M. Lüdigi nimelise Vändra Muusikakooli direktor

Läbi külma talveõhtu rahvamaja poole

Läbi külma talveõhtu ruttas rahvas ikka rahvamaja poole, et pillimängu kuulata. See tähendab, et Pärnu-Jaagupi rahvamajas toimus Vabal Laval pillimeeste õhtu, kus esinesid pillimehed Pärnust, Ristilt ning omakülamehed Pärnu-Jaagupist.

Pillimeeste rivi oli pikk. Mängijate süles särasid akordionid, löötpillid ja karmoškad. Kui mänguks läks, tõusid kuulajatel kõrvad kikki ning saapatallad kargasid mööda põrandat kõpsutama.

Valsiviiside järgi asusid kaunid tantsunaised valssigi keerutama. Rahvast oli saalis rohkesti, sealhulgas minu sõpru lauluklubilisi, kes ka pillimängule julgelt kaasa laulsid.

Et pillimehed saaksid vahepeal puhkust, astusid ette etlejad. Luule Mölder esitas melodeklamatsiooni meie tänapäeva elust, Enn Eermann aga luges meeleolukaid luuletusi tuntud Eesti luuletajate varamust.

Kogu õhtu sai teoks tänu omakülamehe Mait Lehtsalu ettevõtmisel, keda toetas Tiit Merisoo. Õhtut juhtis aga hoogsalt ning meeleolukalt kodukoha patrioot Jaan Kirss, kes igapäevaselt tegutseb Tallinnas. Lahkelt võttis pillimehi vastu rahvamaja juhataja Gerda koos Triinuga.

Kui lõpuks peale kestvat aplausi kodu poole astusime, ei tundunud krõbe talvekülm üldsegi enam krõbedana.

Olen varem ka ise väheke akordionit mänginud, nüüd aga ei mäleta enam sedagi, mis pidi pill ette võtta. Ehk sain innustust ja hoogu uuesti mängimiseks.

Helle-Mai Roosileht

Libatse küla aasta kokkuvõte

Jõulud ja aastavahetus on üks isevärki aeg. Inimesed teevad kokkuvõtteid ja mõtleavad möödunud aastale. Mis läks hästi ja mis mitte nii hästi? Ja nende mitte nii hästi minemiste kohta võiks öelda, et alati saab paremini, aga hea, et niigi läks. Järgmisel aastal teeme paremini. Meie ei mõtle halvale, sest halb ei vii kedagi edasi. Aga korra üksi peeglisse vaadata ja sealt kõige targema käest küsida, mida võiks järgmisel aastal paremini teha, on ilmselt alati kasulik.

Meie Libatse küla mured, probleemid ning rõõmud – need tuleb nüüd meil koos uue vallaga ette võtta. Paljusküla tuleb ise panustada: seda armsam asi on, kui me teeme seda kõike ise endale.

Libatse küla 2018. aasta plaanid, suurüritused ja kõik väiksemad tegevused on kokkuvõtlikult hästi läinud. Korda läks romuralli koos jaanipeoga. Isegi ilmataat õnnistas meid terve päeva kestva ilusa ilmaga. Olime 2018. aasta küla nominent, see on suur au, et teised Pärnumaa külad

esindajad on meid märganud. Pidasime sellel aastal oma esimese muinastulede öö tantsuõhtu külaplatsil. Sel korral näitas ilmataat meile enda „tõelist“ palet. Kuid mis ei tapa, teeb tugevaks. Järgmisel aastal jälle. Romuralli meeskonnast on välja kasvanud Romuracing, kes korraldas oktoobris rahvaralli, mille ühendasime heategevusliku tantsuõhtuga. Selle tulu läheb külaplatsi lava fondi. Ja 31. detsembril olime kõik koos.

Külaplatsi rajamine algas 2016. aastal, kui ostisime krundi. Oleme suutnud seda 2,5 aastaga päris palju korrastada, aga teha on veel palju ja mõtteid tuleb ainult juurde. Härra Raul Peetson andis meile lipuväljakuks maatüki, kuhu paigutasime lipumastid. Oleme saanud jagu 2-korruselise tondilossist, mis seal platsil oli. See tundus paljudele utoopiline ja liiga kulukas ettevõtmine, kuid tegelikult saime väga vähesega hakkama ikka oma tööga ja tänu vabatahtlikele toetajatele.

Need sündmused ja tegevused on

viinud meid sajaga uute ettevõtmiste juurde, aga sellel uuel tempol uuel aastal on oma võlu. Iga inimese mõte loeb, igaühe tegu on osa meie mõtlevast kogukonnast. Kelle mõttest saab tegu, see sõltub pealehakkamisest.

Me oleme jätkuvalt jõukas kogukond! Meie rikkus on meie inimesed. Jõukus on mõistagi vaid eneseteostamise vahend, üks paljudest. Ja eesmärk on ikka kasvada. Meie edu retsept on: tuleb julgeda teha õigeid asju õigete inimestega õigel ajal.

Aitäh teile kõigile, kes sel aastal on oma aega, energiat, raha ja hingejõudu panustanud, et sünniks tulemus kõigi jaoks. Aitäh vabatahtlikele, tänu kellele kestavad ja arenevad meie külaelu, kultuur, õpiringid ja talgupäevad. Head Libatse küla inimesed, toetame üksteist! Olles ühtsed ja tegutsedes koos ühise eesmärgi nimel, saame me ka uue aasta lõpus oma saavutuste üle uhked olla. Tuhat tänu teile!

Heleri Wazza

Suurejõe Rahvamaja tegemistest

Eelmise aasta novembris möödus 20 aastat ajast, kui võtsin üle teatepulga piirkonna kultuurielu juhina. 1998. aastal tegutses majas Vändra Valla Naiskoori väike rakuke, lauluansambel Humala ja Suurejõe segarahvatantsurühm. Nende aastatega on lisandunud erinevaid huviringe – akrobaatikaring, nukuteater, linetants, enesetervendajate ring, mis praegu küll enam ei tegutse. 2002. a leidis rahvamajas endale kodu Vändra Piirkonna Erivajadustega Inimeste Selts, kus on üle 100 liikme. See on Pärnumaa Puuetega Inimeste Koja üks suurima liikmete arvuga seltsidest, mis on ainulaadne veel selle poolest, et maa-piirkonnas teist nii suurt ja tugevat seltsi ei ole. Seltsi tegevus on jätkunud tänaseni.

Käesoleval aastal tegutsevad rahvamajas lastering, kus võimalik mängida erinevaid lauamänge, käsitööring,

tasakaalustatud toitumise ring, eakate näitering, eakate lauluansambel, eakate tantsurühm, kapell Kress, laste käsitööring, naiskoori osake, lauluansambel Humala. Osalejaid on paljudest valla küladest: Kaansoost, Võierast, Lüütest, Kose külast, Kirikumõisast, Pärnjõelt, Säästla külast, Suurejõelt jne. Oma tegevuseks kasutab rahvamaja ka MTÜ Helila, kes tegeleb külaelu arendamisega. Rahvamaja ruume on võimalik rentida erinevateks sündmusteks.

Hoone ise on aga ajale jalgu jäänud ja vajab renoveerimist. Kogukonna algatusel alustati 2016. a annetuste kogumisega rahvamaja edasiseks renoveerimiseks. Tänu Airi Allvee korraldatud heategevusliku kontserdi piletitulule ja üksikannetajatele oli arvele kogunenud 1193 eurot, mille eest vahetati välja neli akent. Suur tänu

Teile, kallid kogukonna liikmed, et meil on nüüd mõnes ruumis soojem ja paremad tingimused maja kasutajatele. Vändra valla abi ja EAS-i toetusega vahetati 2016. a välja katus, mis oli renoveerimise esimene etapp. Valdade ühinemislepingus on investeringute real kinnitatud rahvamaja edasine renoveerimine. Kas kokkulepped endiselt kehtima jäävad, ei ole enam kindel, aga loodame parimat.

Täna südamest kõiki ringijuhte, kes teevad oma tööd hoole ja armastusega, samuti ringides osalejaid ning teisi sündmustel kaasategijaid.

Meie ühine soov on, et saaksime edasi kestva jätta ja iga järgnev reform või valitsus ei viiks teenuseid kogukonnast kaugemale tõmbekeskustesse.

Heldi Raude
Suurejõe Rahvamaja juhataja

LAHTISTE USTE PÄEVAD VÄNDRA ALEVI SOTSIAALMAJAS

2018. aasta lõpuks valmis Vändra Alevi Sotsiaalmaja Vändra alev, Vana tn 94 renoveerimisprojekt Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme „Erihoolekand-
asutuste reorganiseerimine“ ja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse rahastamisel.

Välja on ehitatud hoone II korrus ja remonditud I korrus.

**Ootame veel kõiki huvilisi avatud uste päevadele
21.–22. veebruaril kell 10–18.**

Väljas on ka kohapeal meie toodete näitusmüük.
Kellel on üle toalilli, võib meile tuua.

Näitus

„Looduse maagilised hetked“

02.02.-28.02. 2019

Näituse avamine toimub 02.02
kell 13.00

Vändra Raamatukogu

Näitusel tulevad
esitlusele Tiina Hanseni
loodusfotod, mis on
kantud lõuenditele.

Loe lähemalt Hobifotograaf Tiina Hanseni FB-lehelt

Võhma linna teater "Rassilad" esitleb

Enn Vetemaa

TRELLHOTELL

16. veebruar kell 16.00

Suurejõe Rahvamajas

Lavastaja: OLEV RASS

**Osades: Tarmo Suur, Siret Koltmäe,
Luule Tiirmaa, Peter Wüthrich,
Kim Wüthrich, Imbi Aas, Ingrid Suur**

komöödia kahes vaatuses
pilet 5 €

28. DETSEMBRIL
LAHKUS MEIE
SEAST VÄNDRA
GÜMNAASIUMI
KAUAAEGNE
ÕPETAJA
MARET PERNIK

Maret Pernik töötas Vändra Gümnaasiumis alates 1970. aastast. Aastatel 1971 – 2001 töötas Maret Vändra Gümnaasiumi huvijuhina ja matemaatikaõpetajana. Alates aastast 1999 tegeles Maret Pernik õpi- ja kasvatusraskustega õpilastega, oli neile klassijuhataja ja aineõpetaja ning seda tööd jagus viieteistkümneks aastaks. Ta oli mõistev ja toetav, samas sihikindel ja nõudlik. Õpetamisel lähtus ta alati õpilasest, tema võimetest ja võimalustest. Oma iseloomult oli Maret väga rahulik, tasakaalukas, hea huumorimeelega, abivalmis nii kolleegide kui ka õpilaste suhtes. Jääme teda mäletama alati optimistlikuna ja empaatilise inimesena, kes märkas õpilaste kõige väiksemaidki positiivseid edusamme, ei arvustanud ega halvustanud ühtegi õpilast. Kõigi nende aastate jooksul, mil ta ei kuulunud kooli juhtkonda, oli ta nõu ja jõuga abiks koolielu edendamisel. Maret jätkas armastatud õpetajatööd ka siis, kui tervis hakkas hääbuma. Tema õpilased olid tema jaoks tähtsad, ta siiralt hoolis nende tulevikust ja julgustas neid oma teed käima. Maret saavutas

ühe õpetaja jaoks midagi väga olulist. Tal oli nii õpilaste kui ka lastevanemate usaldus.

Tuginedes usaldusele ja arendades õpilastes sihikindlust, suutis ta teha matemaatika arusaadavaks ka nendele, kellel see lihtsalt ei tulnud ja kooli jäid needki õpilased, kellel selleks erilist motivatsiooni ei olnud. Täna mälestavad nad oma õpetajat erilise tänulikkusega.

Ettevõtliku inimesena jagus Maretit igale poole. Küll korraldama, küll koordineerima, tantsima ja võimlema. Harjumatu on mõelda, et kevadeti ei kohta me Maretit kooliaia väravas, jalgratas käekõrval, naeratus suul.

Maret oli inimene, kes suutis palju muuta. Kõikide koolis töötatud aastate jooksul muutis ta paljude õpilaste arusaamist elust ja õppimisest. Ta õpetas eneseusku, usaldust ja austust elu vastu. Kirjanik Roald Dahl on öelnud, et need, kes võlumaailmadesse ei usu, ei leia sinna kunagi teed. Maret uskus.

Vändra Gümnaasiumi
koolipere

Reformierakonna
PEREPIDU
koos

Kihnu Virvega

**17. veebruaril
kell 13.00–15.00
Vändra Kultuurimajas**

Olete oodatud!

Vabandus-parandus

Eelmise Valla Teatajas artiklis „Mispo talvemaraton on rahvusvaheline jooksuvõistlus“ on märgitud laupäevase järelpeo programmi esinejaks ekslikult **Helina-Victoria Kruup**. Õige lause oleks: „Laupäevaõhtuseks menukaks järelpeoks kultuurimajas valmistasid programmi ette **Harli Maanus, Viktoria Koitla ja Kalle Hint**.“

Öje Kuusk

Majandusminister Kadri Simson kutsub Sind kohtuma Keskerakonna Riigikogu kandidaatidega Pärnumaal

6. veebruaril algusega kell 18.00
Vändra Kultuurimajas

Osalejaid ootavad soojad inimesed ja huvitav vestlus!

15. SÕBRAPÄEVA PAARISTURNIIR VÕRKPALLIS

16. veebruaril 2019.a Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses

**Algusega kell 10.00 Naised,
kell 12.00 Mehed ja segavõistkonnad**

Vanusegrupid:
Arvestus toimub 4 grupis:

1) Naised kuni 44 eluaastat

2) Naised 45 +

3) Mehed

4) Segavõistkond

Eelregistreerimine teostada 11. veebruariks telefonil 53005663 või
spordikeskus@pparnumaa.ee

JUHEND: WWW.PJSK.EE

MITMESUGUST

Teostame erinevaid raietöid: võsalõikus, raadamine, puude langetamine. Samas halupuude müük. Tel 5341 3723
sulevpaap@hotmail.ee

Teostame ehitus-viimistlus-remondi- ja torutöid (vannitubade remont, plaatimine, maalritööd, tapeetimine, parket-tpõrandate paigaldus jne). Tel +372 5617 4500 Urmas

POTTSEPATÖÖD – ahjud, pliidad, soemüürid. Oman kutsetunnistust. (Pottsepp tase 4) Tel 56 500 162

OÜ Jür mets annab üürile renoveeritud kontoriruumid Vändras Uus tn 1. Soovi korral möbleeritud. Tel 505 6815, e-post jyr mets@gmail.com

VÄNDRA ALEVI HOOLEKANDEKESKUS

otsib oma kollektiivi
HOOLDAJAT,
kellel on keskharidus või
hooldaja kutsetunnistus ja
kes oleks kohusetundlik, töökas, abivalmis,
sõbralik, hea suhtlemisoskusega.

Töö 24 h vahetuses.

Kontaktisik: Silje Lang
Tel 58878010 • hoolekandekeskus@vandra.ee

Jaapani-Hiina
nõelraviefektiga
massaaž Vändras

Tel 5565 0346

Tarmo Metsar on massaažiga
päästnud inimesi ka
ajuoperatsioonilt, koomast,
epilepsias ja halvatuses.

KINNISVARA

OÜ Viljamaa ostab ja võtab rendile põllumaad Vändra vallas.
Tiit.Soosaar@gmail.com tel 56 482 492

OÜ Vändra ostab ja rendib põllumaad piirkonna parima hinnaga.
Tasumine lepingu vormistamise päeval.
Ettemaksu võimalus.
Tel 50 16 754, 50 60 938 vandra@hotmail.ee

Vihtra Mõis OÜ ostab ja võtab rendile põllu- ja metsamaad. Parimad hinnad.
Küsi kindlasti pakkumist. Tel 503 2570
e-mail vihtramois@hotmail.com.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllu-
maad. Tel 50 45 215, 51 45 215,
info@est-land.ee

OÜ Adore ostab Vändras haavapakku,
raieõigust ja kasvavat metsa.
Info 5144185 Ado Pert adore@hotmail.ee

Vändra Õigeusu kirikus

Vändra Õigeusu Kirikus
3. veebruar kell 11.00
**KÜÜN LAPÄEVA JUMALATEENISTUS
VEEPÜHITSEMINE**
Võetakse vastu liikmemaksu annetusi.

EELK Vändra Martini Kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11
**24. veebruaril Eesti Vabariigi 101.
aastapäeva
kontsert-jumalateenistus kirikus.**
Õpetaja Ants Kivilo tel 53960574

Mälestame

VIKTOR SILLAOTS
13.03.1944 – 01.01.2019

ANTS LING
19.10.1939 – 02.01.2019

AINO TAMME
11.01.1932 – 07.01.2019

ANNE TOMSON
17.03.1953 – 08.01.2019

MAIMU LILLEMÄE
01.11.1930 – 12.01.2019

MEELI TUISK
22.08.1940 – 13.01.2019

ARMIN KÜÜTS
12.12.1972 - 14.01.2019

THEODOR-ERNST REIMANN
11.05.1931 – 17.01.2019

VELLU TÄNAV
11.10.1939 – 18.01.2019

HILDA KUDU
02.01.1929 – 20.01.2019

KALEV UNDRITS
07.03.1956 – 22.01.2019

HILDEGARD TAEVERE
28.12.1929 – 20.01.2019

KRISTJAN ADAMS
19.08.1928-15.01.2019

ELFRIEDE NASSAR
23.07.1937-18.01.2019

RUTT ORAV
03.12.1937-20.01.2019

ANTS PÄRNIK
15.04.1949 - 27.01.2019

Mälestame
ANTS LINGI
ja avaldame kaastunnet
lähedastele

Perekond Holsting

Endist töökaaslast
ja noorpõlvesõpra
ANTS LINGI
mälestab Juhan perega.

Südamlik kaastunne
abikaasale lastega.

Mälestame kauaaegset
majanaabrit
MAIMU LILLEMÄED
Siiras kaastunne lähedastele.

KÜ Jaama 13

Avaldame südamlikku
kaastunnet Hannesele
ema
kaotuse puhul.

Töökaaslased ETON-ist

Südamlik kaastunne
Anne Tammaile ja tema perele
**ema, vanaema
ja vanavanaema**
surma puhul.

Juurikaru Põhikooli pere.

Mälestame
MARET PERNIKUT
ja avaldame kaastunnet
omastele

KÜ Jaama 13

Südamlik kaastunne Lisettele
ja Marikale perega
kalli isa, abikaasa
ARMIN KÜÜTSI
kaotuse puhul

Vändra Gümnaasiumi
5.b klassikaaslased ja lapsevanemad

Südamlik kaastunne Elmele
ja Marikale lastega
kalli poja, abikaasa ja isa
ARMIN KÜÜTSI
surma puhul

Vihtra Lasteaia pere

Siiras kaastunne Elmele
kalli poja
ARMIN KÜÜTSI
kaotuse puhul

Irene ja Juhan

Siiras kaastunne Marikale
lastega, Elmele ja Ingale
kalli abikaasa, isa, poja
ning venna
ARMIN KÜÜTSI
kaotuse puhul.

Elvi ja Kalle perega.

Mõnikord seisatub hetk,
kuhu sõnad ei mahu...

Südamlik kaastunne Elvele
abikaasa
KALEV UNDRITSI
surma puhul

Vändra Kodu 3. maja
tegevusjuhendajad ja kliendid.

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestustemaa...

Armas Elve, avaldame
südamlikku kaastunnet abikaasa
KALEV UNDRITSI
kaotuse puhul. Meie sügav
kaastunne kogu perele

Lia, Toomas, Asta ja Anne

Mälestame saatusekaaslast
**THEODOR-ERNST
REIMANNI**
Südamlik kaastunne
abikaasale ja pojale perega

Vändra Memento

Tuul puude ladvus tasa kiigub,
me vaikselt leinas langetame pea...

Südamlik kaastunne Marikale
lastega abikaasa ja isa
ARMIN KÜÜTSI
traagilise kaotuse puhul

Aita ja Eilo

ARMIN KÜÜTS,
jääme Sind meenutama alati
naerusuise ja rõõmsameelse
kooriliikmena.

Vändra Hobikoori pere

Ei enam kõndimas Sind teel,
Su hää me kõrvus kõlab veel.
Ei enam naeratusi Su suul,
nüüd tasa leinas nutab tuul...

KALEV UNDRITS
07.03.1956-22.01.2019
Südamik kaastunne
perekonnale.

Kallist Kalevit leinab sõber
Jaanis Kuusemäe ja
Vändra EKRE osakond.

Vaikib rõõm ja mure,
kõigest järele jääb miski,
mis ei sure...

Mälestame oma rõõmsameelset
ja teotahelist majanaabrit
VIKTOR SILLAOTSA
ja avaldame südamlikku
kaastunnet Marele ja tütardele
perekondadega.

KÜ Pärnu-Paide 13 elanikud

Oli noorusaeg, oli elurõõm,
nüüd elukarikast on joodud viimne sõõm
ja armas kodumullas on igavikusäng...

Mälestame
**THEODOR-ERNST
REIMANNI**
Oleme mõtetes teiega,
Juta ja Peeter perega.

Endine Vihtra naisansambel,
Helle ja Linda

Tuul puude ladvus tasa kiigub,
me vaikselt leinas langetame pea...

Meie südamlik kaastunne
Juhanile, lastele ja lastelastele
kalli abikaasa, ema ja vanaema
ANNE TOMSONI
kaotuse puhul.

Ema ja õed peredega

Mälestus Sinust on kui
üks imekaunis laul,
mille sõnad ei unune iial ja mille viis jääb
meie hinges helisema aegade
lõpuni!

Mälestame kallist
klassikaaslast
Arminit

Klassikaaslased
Vändra Kooli päevilt

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

Helju-Laine Kaas	14.02	97
Toivo Vunukainen	21.02	95
Ronald-Einar Rüütel	21.02	94
Vaike Kull	25.02	94
Vilma Sogenbits	25.02	94
Tamara Möldre	27.02	93
Hildegard Sinimets	23.02	92
Magda Jaanson	19.02	91
Helju Lind	4.02	85
Juhan Pertel	10.02	85
Nikolai Lillepuu	11.02	85
Virve Mathiesen	20.02	85
Linda Arm	27.02	85
Vello Sepas	3.02	80
Aino Piibelet	3.02	80
Eino Kajamets	6.02	80
Ellu Kruusmaa	12.02	80
Luise Treumuth	18.02	80
Silvi Kaunissaare	20.02	80
Hans Karro	20.02	80
Maimu Kuldre	26.02	80
Arno Maidla	6.02	75
Villu Õiglane	8.02	75
Enn Valliveere	9.02	75
Villem Lember	19.02	75
Gustav Melder	26.02	75
Galina Kask	13.02	70
Jüri Juhani	16.02	70
Andi Sadrak	23.02	70
Mare Kohv	25.02	70
Robert Hendrikson	27.02	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Liina Toomi ja Peeter Nikolajevi perre sündis 22. detsembril poeg Prent.

Ene ja Silver Lehemetsa perre sündis 31. detsembril poeg Jasper.

Maris ja Lembit Kuuse perre sündis 16. jaanuaril tütar Anete.

Ragne ja Madis Pirsu perre sündis 19. detsembril tütar Riana.

Kaylit Kuuse ja Janar Urbani perre sündis 20. detsembril tütar Aneta.

Kristel Lääts ja Raiko Liivi perre sündis 28. detsembril tütar Eleanor.

Karmen Kuldre ja Rain Kuru perre sündis 18. jaanuaril poeg Karl.

Annika Safronovi ja Silver Kaldeni perre sündisid 19. jaanuaril kaksikud pojad Cristofer ja Marcus.

SIGULDA TAIMELAAT
04.05.2019

REGISTREERI NÜÜD!
VENDERLOO VEEDE OÜ
MERE 7, PÄRNU
80010
INFO: VENDERLOO.EE
WWW.VENDERLOO.EE

Eesti Vabariik 101
KONTSERDID JA PEOÕHTU
REEDEL, 22. VEEBRUARIL
2019

KONTSERT PÄRNU-JAAGUPI KIRIKUS KELL 19
ANSAMBEL C-JAM - TASUTA

PEOÕHTU VÄNDRA KULTUURIMAJAS KELL 20
TANTSUKS ANSAMBL ONUD - PILET 5 EURO (SISALDAB SÜNNIPÄVATORTI JA KOHVI)

KONTSERT TOOTSI KOOLI SAALIS KELL 19
JANNE SUITS JA KRISTI KOOL - TASUTA

Vabariigi aastapäevale pühendatud üritused Põhja-Pärnumaa vallas 22. veebruaril

Aktused lasteaias mõlemas majas
Kontsert-aktus ja viktoriin
Aktus
8.00 Aktus ja viktoriin
9.00 Muuseumihoovil pidulik lipuheiskamine
9.20 Mälestushetk vabadusvõitlejate auks
11.00 Käitlemistseremoonia ja kontsert-aktus
9.30 Aktus
10.00 Aktus
11.00 Aktus – esineb Mando Trio
11.00 Aktus – kodanikopilaste väljakuulutamise
12.45 Aktus – esineb Mando Trio
19.00 Kontsert – esineb C-Jam
19.00 Kontsert – esinevad Janne Suits ja Kristi Kool
20.00 Peoõhtu – tantsuks esineb ansambel Onud

Vändra Lasteaed
Kergu Lasteaed-alkool
Vahenurme Lasteaed-alkool
Juurikaru Põhikool
Pärnu-Jaagupi Põhikool
Pärnu-Jaagupi kalmistu
Pärnu-Jaagupi Põhikool
Lasteaed Pesamuna
Libatse Lasteaed-alkoolis
Pärnjõe Kool
Vändra Gümnaasium
Tootsi kooli aula
Pärnu-Jaagupi kirik
Tootsi kooli aula
Vändra Kultuurimaja

VALITU KÜLATÄTER ANDERASUKE
KÜLLIKE VEEDE KOMÖÖDIA
„EMA LÄHEB MEHELE“
LAVASTAJA ANNE ARCHIPOV
PÄRNJÕE RAHVAMAJAS
LAUPÄEVAL, 9. VEEBRUARIL
KELL 16.30
PÄÄSE 3 EURO

RIINA POOD

PÄRNJÕE TÖÖKOJA HOONE

VEEBRUAR SÕBRAKUU
KOGU KAUP
-20%

AVATUD
E-R 11.00-17.00
L 10.00-14.00

UUED RIIDEED JA
JALATSID
HISPAANIAST

VALIK RIIDEID, JALATSEID JA
MUUD SÕBRALT SÕBRALE

VÕIMALIK TASUDA
PANGAKAARDIGA

Tule meie toimekasse
Vändra jaotuspunkti meeskonda
POSTIKULLERIKS

Sinu ülesandeks on posti sorteerimine ning postisaadetiste kohale toimetamine kliendile oma kandepiirkonnas. Töö toimub täiskoormusega graafiku alusel E-L algusajaga 08.00. Töös on vajalik B-kategooria juhtimisõigus.

Lisainfo telefonil 5326 8155.
Kandideerimiseks saada oma CV aadressil cv@omniva.ee
või võta meiega ühendust telefoni teel.

Vändra kultuurimajas

- 2. veebruaril kell 19.00 Vana Baskini teatri etendus „Kas hakkame seksima?“ Pilet 16 €, sooduspilet 14 €
- 3. veebruaril kell 14.00 ja 18.00 Kino „Johannes Pääsuke“ Pilet 5 €, sooduspilet 4 €
- 6. veebruaril kell 18.00 Kohtumine Keskerakonna Pärnumaa riigikogu kandidaatidega.
- 9. veebruaril kell 13.00 Kohtumine selgeltnägijate tuleproov 2018 võitja šamaan Evaldiga ja teiste selgeltnägijatega. Pilet 10 €, perepilet 15 €. Lisainfo 58351915.
- 13. veebruaril kell 11.00 Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY etendus „Buratino“. Pilet 8 €
- 17. veebruaril kell 13.00 Reformierakonna rahvapidu Kihnu Virve pereansambliga.
- 22. veebruaril kell 20.00 Eesti Vabariik 101 peoõhtu. Esineb ansambel Onud. Sünnipäevatort ja kohv. Pilet 5 €
- 24. veebruaril kell 10 Vändra kirikumäel lipu heiskamine, pargade asetamine Vabadussõjas langenute mälestussambale. Kaitseliidu Vändra üksuse rivistus ja aupaugud. Kontsert-jumalateenistus Vändra kirikus.
- 28. veebruaril kell 18.00 Seltskonnaklubi Elurõõm peoõhtu. Tantsurühm Värten peab oma 20. sünnipäeva. Oodatud on kõik endised ja praegused tantsijad. Osalustasu 3 €

Kadjaste Vabaajakeskuses

- Sotsiaaldemokraadid Indrek Tarand, Kadri-Aija Viik ja Kalev Kaljuste kohtuvad valijatega Kadjaste Vabaajakeskuses 8. veebruaril kell 19.00.

VÄNDRA RAAMATUKOGUS
ALUSTAB TEGEVUST
LUGEMISKLUBI,
KUHU ON OODATUD
TÄISKASVANUD
LUGEMISHUVILISED.
KOHTUME TEISIPÄEVAL,
12.01.19 KELL 17.00 VÄNDRA
RAAMATUKOGU
KAMINASAALIS
ESIMESEL KOHTUMISEL
VÕTA KAASA OMA
PRÆGUNE
LEMMIKRAAMAT.

Võtan vastu tellimusi
toidukartulitele.
Kojuvedu.
Tel 52 05 578 Silver

www.metsaamet.ee
Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost
- Raieõiguse ost
- Metsa ülestöötamine ja vedu
- Maapinna mineraliseerimine koos külviga
- Metsamajandamise kavade koostamine

Teave e-post: info@metsaamet.ee Tel. 5615 0680, Karl Lister

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel 5611 1900

WenTextil
WenTextil oü, Kalda 3, Vändra.
Tel. 44 67 054
www.wentextil.ee
myyk@wentextil.ee

Autoistmekatted
Poroloon- ja vedrumadratsid
Mööbli katteriide vahetus